

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

نگاهی به برخی تحولات حقوق بشری در
سرزمین‌های اشغالی فلسطین (۱)

گزارش راهبردی ۱۴۰۲/۲

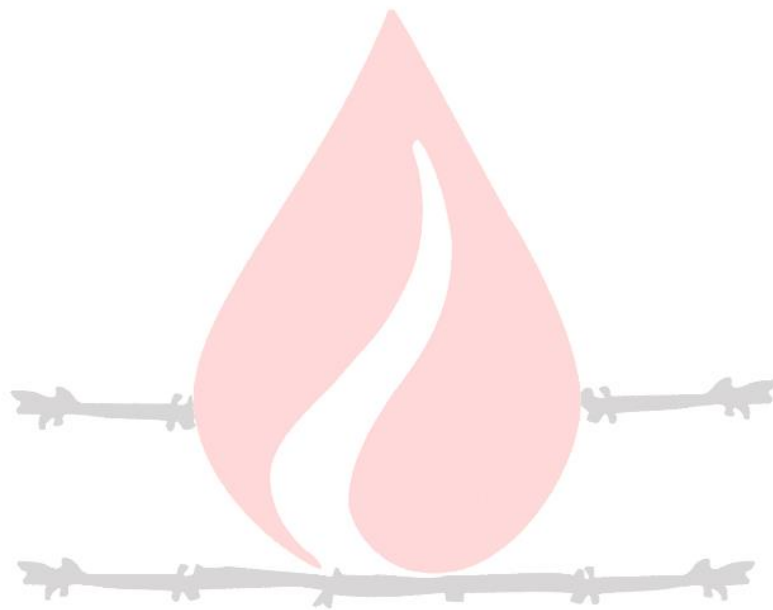
سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims

of Violence

فروردین ماه ۱۴۰۲

۱۴۰۲۰۰۱۰۲

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

خلاصه اجرایی

اولین شماره از بولتن «نگاهی به برخی تحولات حقوق بشری در سرزمین‌های اشغالی فلسطین» در برگیرنده تعدادی از مهم‌ترین تحولات حقوق بشری این مناطق، از ابتدای سال ۲۰۲۳ می‌باشد. این رویدادها در ۱۱ عنوان و در قالب دو تقسیم‌بندی کلی «تحولات مربوط به سازوکارهای سازمان ملل متحد» و «تحولات مرتبط با سازمان‌های غیردولتی فعال در حوزه حقوق بشر» مورد بررسی قرار گرفته است.

در اولین عنوان این گزارش به محکومیت حملات ظالمانه علیه فلسطینیان در مسجدالاقصی اشاره شده است. گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی، فرانچسکا آلبانیز، در بیانیه‌ای تهاجم خشونت‌آمیز نیروهای اسرائیلی به محوطه و حملات به نمازگزاران فلسطینی در مسجدالاقصی را محکوم کرده است. به گفته وی حداقل ۳۱ فلسطینی در این حملات زخمی شده‌اند و این در حالی است که گفته می‌شود امدادگران از ارائه خدمات پزشکی به مجروحان ممانعت کرده‌اند. گزارشگر ویژه با بیان این‌که رژیم صهیونیستی در طول سالیان گذشته با نقض قوانین بین‌المللی، حملات خشونت‌آمیز خود علیه نمازگزاران فلسطینی در مسجدالاقصی را متوقف نکرده، از جامعه بین‌المللی درخواست کرد تلاش‌های خود را برای پاسخگو کردن قدرت اشغالگر به‌خاطر رفتار غیرقابل قبول خود در اراضی اشغالی و قبل از این‌که اوضاع از کنترل خارج شود، افزایش دهد.

در عنوان دوم گزارش به ابراز نگرانی کمیسر عالی حقوق بشر از تشدید خشونت‌ها اشاره شده است. ولکر ترک، در بیانیه‌ای از تشدید چرخه خشونت در اسرائیل و فلسطین اشغالی پس از کشته شدن ۱۱ فلسطینی و زخمی شدن حداقل ۱۰۰ فلسطینی در عملیات اسرائیل در نابلس و به دنبال آن حملات راکتی فلسطینیان ابراز نگرانی کرده است. ایشان درخواست اخیر خود برای توقف «تشدید غیرمنطقی تنش» که به ضرر حقوق بشر فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها می‌باشد را در این بیانیه نیز تکرار و بیان کرده همه عملیات امنیتی

اجرای قانون باید در انطباق کامل با قوانین بین‌المللی حقوق بشر انجام شود از جمله حصول اطمینان از اینکه همه قتل‌ها و صدمات جدی مطابق با هنجارها و استانداردهای بین‌المللی بررسی می‌شوند.

موضوع سوم گزارش به ابراز نگرانی از احیای احتمالی مجازات اعدام برای جرائم تروریستی در اسرائیل می‌پردازد. تعدادی از گزارشگران ویژه سازمان ملل در بیانیه‌ای اعلام کردند قرار است کمیته حقوقی وزیران اسرائیل به لایحه‌ای در خصوص بازگرداندن مجازات اعدام برای افرادی که به‌عنوان «تروریست» معرفی می‌شوند، رأی دهد که نسبت به این موضوع ابراز نگرانی کرده‌اند. به اعتقاد گزارشگران، بازگرداندن مجازات اعدام یک گام عمیقاً واپس‌گرایانه است و احتمالاً این مجازات علیه اقلیت‌هایی که در داخل کشور زندگی می‌کنند یا کسانی که تحت اشغال و حکومت ۵۵ ساله نظامی زندگی می‌کنند اعمال می‌شود. گزارشگران به صراحت بیان کرده‌اند که این قوانین و مقررات فراگیر تروریسم - از جمله مفاد مجازات آنها - فاقد دقت قانونی می‌باشد، حقوق بسیار مهمی را نقض می‌کنند و به نظر می‌رسد که آستانه‌های قانونی، ضرورت، تناسب و عدم تبعیض را تحت قوانین بین‌المللی برآورده نمی‌کنند.

چهارمین موضوع مطرح شده در گزارش به تخریب عمدی خانه‌ها توسط رژیم اشغالگر و لزوم پاسخگویی اسرائیل اشاره کرده است. تعدادی از گزارشگران سازمان ملل، با انتشار بیانیه‌ای از جامعه بین‌المللی درخواست کردند برای توقف تخریب سیستماتیک و عمدی خانه‌ها، پلمپ کردن، جابجایی خودسرانه و اخراج اجباری مردم فلسطین در کرانه باختری اشغالی اقدام کند. بر اساس این بیانیه و طبق گزارش‌ها، تنها در ماه ژانویه مقامات اسرائیلی ۱۳۲ ساختمان فلسطینی را تخریب کرده‌اند. این رقم در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۲، ۱۳۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد. گزارشگران در خصوص حاکم بودن مصونیت از مجازات، به‌ویژه برای نقض حقوق بشر و جنایات جنگی احتمالی که توسط قدرت اشغالگر انجام می‌شود، ابراز نگرانی کرده‌اند. به گفته آنان اکنون زمان آن فرا رسیده که نهادهای بین‌المللی ماهیت اشغالگری اسرائیل را قضاوت کنند و به دنبال عدالت و پاسخگویی برای تمامی جنایات مرتکب شده در اراضی اشغالی فلسطین باشند.

در محور پنجم به درخواست کمیسر عالی حقوق بشر برای پایان دادن به تشدید غیرمنطقی درگیری و تنش در سرزمین‌های اشغالی اشاره شده است. وی بیان کرده از بابت اقدامات اخیر اسرائیل که فقط به نقض بیشتر قوانین حقوق بشر و نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه دامن می‌زند، ترس دارد. ترک گفته است: اقدامات مجازات دسته جمعی - از جمله اخراج اجباری و تخریب خانه‌ها - صراحتاً بر اساس قوانین بین‌المللی بشردوستانه ممنوع و با مقررات حقوق بشر بین‌المللی ناسازگار می‌باشد. به گفته کمیسر طرح‌های اسرائیل برای تسریع و گسترش صدور مجوز سلاح‌های گرم، با هدف اعلام شده «افزودن هزاران غیرنظامی (اسرائیلی) حامل سلاح گرم» - همراه با لفاظی‌های نفرت‌آمیز - تنها می‌تواند منجر به خشونت و خونریزی بیشتر شود. وی از اسرائیل درخواست کرد اطمینان حاصل کند تمامی عملیات نیروهای امنیتی خود در کرانه باختری اشغالی از جمله بیت‌المقدس شرقی با احترام کامل به قوانین بین‌المللی حقوق بشر، به‌ویژه قوانین مربوط به استفاده از زور در اجرای قانون انجام می‌شود. استفاده از سلاح گرم تنها به‌عنوان آخرین راه‌حل مجاز است، زمانی که یک تهدید قریب‌الوقوع جانی یا آسیب جدی وجود داشته باشد.

در ششمین عنوان این گزارش به محکومیت کشتار مجدد فلسطینیان توسط اسرائیل در کرانه باختری اشغالی اشاره و حملات رژیم صهیونیستی علیه اردوگاه آوارگان جنین در کرانه باختری را محکوم و از جامعه جهانی درخواست شده بدون تأخیر برای توقف خشونت و اطمینان از پاسخگویی اسرائیل، واکنش نشان دهند. گزارشگران از حمله خشونت‌آمیز اخیر ارتش اسرائیل و کشته و زخمی شدن فلسطینی‌ها ابراز تأسف کرده‌اند. به گفته آنان این اقدام، ادامه روند افزایشی، نگران‌کننده و خطرناک خشونت در کرانه باختری در امتداد سال ۲۰۲۲ را نشان می‌دهد. آنها بیان کرده‌اند «اگر اسرائیل بلافاصله و بدون قید و شرط طبق قوانین بین‌المللی به اشغال غیرقانونی نیم قرن خود پایان دهد، هیچ‌یک از این خشونت‌ها رخ نمی‌دهد».

موضوع هفتم این گزارش به موارد نقض حقوق بشر اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی و وقایع سال ۲۰۲۲ از نگاه سازمان عفو بین‌الملل می‌پردازد که در قالب گزارش سالانه خود منتشر کرده است. گزارش بیان می‌کند ادامه سیستم ظالمانه و تبعیض‌آمیز حکمرانی بر فلسطینیان در اسرائیل و سرزمین‌های فلسطین اشغالی یک نظام آپارتاید را تشکیل می‌دهد و مقامات اسرائیلی طبق قوانین بین‌المللی مرتکب جنایت آپارتاید شده‌اند. تشدید سرکوب آزادی تجمعات فلسطینیان، اعمال محدودیت‌های خودسرانه بر آزادی رفت‌وآمد و محاصره، کشته و زخمی شدن فلسطینیان در حملات سربازان اسرائیلی و شهرک‌نشینان، افزایش بازداشت‌های اداری فلسطینیان در ۱۴ سال گذشته، ادامه شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها، انتقال اجباری ساکنان مسافر یطا و ناکامی مقامات در پذیرش درخواست هزاران پناهجو برخی از موارد مطرح شده نقض در این گزارش می‌باشد. همچنین این گزارش به نتیجه‌گیری گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی در ماه مارس اشاره کرده که «نظام سیاسی حاکمیت مستقر» در کرانه باختری و نوار غزه «استاندارد شواهد رایج برای وجود آپارتاید را برآورده می‌کند». برخی از کشورها، از جمله آفریقای جنوبی، آپارتاید اسرائیل را محکوم کردند و همین اظهارات توسط سازمان‌های حقوق بشر فلسطینی، اسرائیلی و بین‌المللی تکرار شدند. عفو معتقد است علی‌رغم این به رسمیت شناختن‌ها، اسرائیل همچنان به لطف حمایت متحدان اصلی خود از مصونیت برخوردار می‌باشد.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

در هشتمین محور به گزارش سالانه دیده‌بان حقوق بشر در خصوص وضعیت حقوق بشر اسرائیل و فلسطین در سال ۲۰۲۲ اشاره شده است. به اعتقاد دیده‌بان در دولت ائتلافی و متشکل از طیف وسیعی از احزاب سیاسی با نخست‌وزیری نفتالی بنت و یاییر لاپید، سرکوب شدید فلسطینیان توسط مقامات اسرائیلی دو چندان شد. اقدامات مقامات اسرائیل که به عنوان بخشی از سیاست حفظ سلطه یهودیان اسرائیلی بر فلسطینی‌ها انجام می‌شود، به عنوان جنایت علیه بشریت آپارتاید و آزار و اذیت در نظر گرفته می‌شود. محاصره ۱۵ ساله غزه، کشته شدن ۱۴۷ فلسطینی تا ۲۱ دسامبر، تحقیقات مستقل مبنی بر قتل خبرنگار فلسطینی توسط سرباز اسرائیلی، نگه داشتن ۸۶۶ فلسطینی بدون اتهام یا محاکمه بر اساس

شواهد ناکافی و سری در بازداشت اداری، تسهیل انتقال شهروندان اسرائیلی به شهرک‌ها در کرانه باختری به منزله جنایت جنگی، تخریب ۸۵۱ خانه در کرانه باختری طی یازده ماه اول سال ۲۰۲۲ و بی‌جا کردن ۹۶۶ نفر، یورش و دستور تعطیلی دفاتر سازمان‌های جامعه مدنی فلسطینی، دریافت ۱۲۰ شکایت مبنی بر دستگیری خودسرانه علیه تشکیلات خودگردان و ۸۷ شکایت علیه حماس و همچنین ۱۰۶ مورد شکایت در خصوص شکنجه و بدرفتاری علیه تشکیلات خودگردان و ۱۱۳ مورد شکایت از حماس از موارد اشاره شده در این گزارش می‌باشد.

موضوع نهم این گزارش به این واقعیت می‌پردازد که اتحادیه اروپا باید آپارتاید اسرائیل را به رسمیت بشناسد. سازمان عفو بین‌الملل در گزارشی با انتقاد از ناکارآمد عمل کردن اتحادیه اروپا در زمینه اقدامات اسرائیل بیان کرد ضرورت دارد اتحادیه اروپا آپارتاید اسرائیل را به رسمیت بشناسد. به اعتقاد عفو سفر دیپلمات‌های اروپایی و محکوم کردن حملات به فلسطینی‌ها در حواره و تأکید بر لزوم «حمایت از همه غیرنظامیان و اطمینان از پاسخگویی» اهدافی ستودنی هستند، اما تا زمانی که آپارتاید از بین نرود، محقق نمی‌شوند. طبق گزارش تنها عفو بین‌الملل نیست که به چنین نتیجه‌ای رسیده است. سازمان‌های فلسطینی، اسرائیلی و بین‌المللی، دو گزارشگر ویژه سازمان ملل (گزارشگر ویژه سرزمین‌های اشغالی و گزارشگر ویژه حق مسکن) دولت آفریقای جنوبی و چندین مقام سابق اسرائیل نیز همین را گفته‌اند؛ اما اتحادیه اروپا علیرغم محکومیت ابزار آپارتاید-کشتار غیرقانونی، گسترش شهرک‌ها، تخریب خانه‌ها و سرکوب آزادی بیان فلسطینی‌ها - همچنان از به رسمیت شناختن این سیستم خودداری می‌کند. در ژانویه سال ۲۰۲۳، کمیسیون اروپا به صراحت اعلام کرد که استفاده از واژه آپارتاید را در ارتباط با اسرائیل «نامناسب» می‌داند.

در دهمین محور این گزارش به آزار و اذیت سیستماتیک فلسطینیان تحت قانون «ضد تروریسم» اسرائیل اشاره شده است. طبق این گزارش انجمن حمایت از زندانیان و حقوق بشر الضمیر، الحق، قانون در خدمت انسان، دفاع برای کودکان - فلسطین، شبکه سازمان‌های

غیردولتی فلسطین و اتحادیه کمیته‌های زنان فلسطین در متنی مشترک مطالبی را برای استفاده گزارشگر ویژه در برنامه‌ها و گزارش‌های آینده خود در مورد تأثیر اقدامات ضد تروریسم در جامعه مدنی و فضای مدنی ارسال کرده‌اند. این بیانیه به‌طور خاص بر کاربرد اسرائیل از قانون ضد تروریسم و مقررات دفاعی (اضطراری) ۱۹۴۵ برای آزار و اذیت و غیرقانونی کردن فعالیت مدافعان حقوق بشر فلسطینی و سازمان‌های جامعه مدنی و با هدف حفظ رژیم آپارتاید خود، تأکید می‌کند.

یازدهمین و آخرین موضوع اشاره شده در گزارش به مصونیت از مجازات برای خشونت شهرک‌نشینان پرداخته است. به گفته عفو بین‌الملل، در شب یکشنبه ۲۶ فوریه، صدها شهرک‌نشین مورد حمایت اسرائیل حملات گسترده‌ای را علیه فلسطینیان در استان نابلس در کرانه باختری اشغالی از جمله در شهر حواره و روستاهای مجاور آن انجام دادند. شهرک‌نشینان ده‌ها خودرو، خانه و باغ‌های فلسطینیان را به آتش کشیدند. طبق تحقیقات سازمان اسرائیلی «یش دین» ۹۳ درصد از تحقیقات درباره حملات شهرک‌نشینان علیه فلسطینی‌ها در کرانه باختری در فاصله سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۲ بدون کیفرخواست بسته شده است. یش دین همچنین دریافت که بیش از ۸۰ درصد از شکایات فلسطینی‌ها به پلیس اسرائیل به‌هیچ‌وجه مورد بررسی قرار نگرفته است. سازمان ملل نیز ۶۲۱ حمله توسط شهرک‌نشینان اسرائیلی در کرانه باختری اشغالی در سال ۲۰۲۲ علیه فلسطینیان را ثبت کرده است. به گفته عفو، در سیستم آپارتاید اسرائیل، معافیت از مجازات حاکم است. علیرغم شدت و گستردگی حملات و با وجود نمایش نادری از محکومیت بین‌المللی خشونت شهرک‌نشینان، پلیس اسرائیل شش شهرک‌نشین مظنون که در ارتباط با حملات یکشنبه دستگیر شده بودند را آزاد کرده و این یعنی حاکم بودن مصونیت از مجازات.

امید که انتشار این گاهنامه از سوی سازمان دفاع از قربانیان خشونت بتواند تصویر روشن‌تری از وضعیت جاری حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین برای مخاطب فارسی‌زبان ایجاد نموده، هم‌زمان مخاطب خاص (نهادهای دیپلماتیک، امنیتی، نظامی و

حقوقی) را جهت اتخاذ رویه‌ها و رویکردهای مناسب و هوشمندانه برای بهره‌گیری از چهره مخدوش رژیم صهیونیستی در نقض فاحش حقوق بشر یاری رساند.

بخش نخست: موضع‌گیری‌ها و اقدامات نهادها و سازوکارهای بین‌الملل

❖ محکومیت حملات ظالمانه علیه فلسطینیان در مسجدالاقصی

گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی، فرانچسکا آلبانیز، در تاریخ ۶ آوریل ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای تهاجم خشونت‌آمیز نیروهای اسرائیلی به محوطه حرم‌الشریف و حملات به نمازگزاران فلسطینی در مسجدالاقصی را محکوم کرد.

به گفته گزارشگر درحالی‌که مسلمانان فلسطینی برای عبادت در مسجدالاقصی گرد هم آمده بودند، مقامات اسرائیلی به‌طور آشکار، از زور بیش‌ازحد و بدون توجیه علیه آنان استفاده کردند. وی گفته است حداقل ۳۱ فلسطینی در داخل و خارج از محوطه مجروح شدند، درحالی‌که گفته می‌شود امدادگران از ارائه خدمات پزشکی به مجروحان ممانعت کرده‌اند. بر اساس گزارش‌های اولیه، نیروهای اسرائیلی با خشونت وارد مسجدالاقصی شدند، از نارنجک و گاز اشک‌آور و گلوله‌های اسفنجی استفاده کردند و نمازگزاران مسلمان - از جمله افراد مسن و زنان - را با باتوم و تفنگ مورد ضرب‌وشتم قرار دادند. بنا بر گزارش‌ها، حداقل ۴۵۰ مرد فلسطینی دستگیر شدند و برخی از آنها توسط سربازان هنگام خارج شدن از محوطه حرم‌الشریف مورد ضرب‌وشتم قرار گرفتند.

گزارشگر ویژه از اقدامات «بی‌پروا و غیرقانونی» نیروهای اسرائیلی ابراز تأسف کرده است. بنا بر گزارش‌ها به ۱۶۵ اسرائیلی یهودی اجازه ورود به محوطه داده شده و این امر نقض توافقنامه وضعیت موجود می‌باشد که اسرائیل موظف است به آن احترام بگذارد. وی گفته است: «تمایل واضح شهرک‌نشینان اسرائیلی برای تخریب مسجد یا تبدیل اجباری تمام یا بخشی از محوطه به کنیسه، همان‌طور که برای مسجد ابراهیمی در الخلیل اتفاق افتاد، باعث نگرانی عمیق فلسطینی‌ها شده است». گزارشگر ویژه خاطرنشان کرد خشونت‌های

مشابه در ماه مبارک رمضان در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ رخ داده و بر خشونت‌های روزانه تحت اشغال اسرائیل افزوده است.

بر اساس این بیانیه چنین اقداماتی منجر به وضعیت مارپیچی و پیچیده شلیک موشک به سمت اسرائیل و همچنین غزه شده است که غیرنظامیان دو طرف خط سبز را به خطر می‌اندازد. خانم آلبانیز از تشدید خشونت، به‌ویژه به دلیل ویرانی بیشتر برای فلسطینی‌های غزه که از سال ۲۰۰۷ در محاصره اجتناب‌ناپذیر گرفتار شده‌اند، ابراز نگرانی کرده است.

گزارشگر ویژه با بیان این‌که رژیم صهیونیستی در طول سال‌های گذشته با نقض قوانین بین‌المللی، حملات خشونت‌آمیز خود علیه نمازگزاران فلسطینی در مسجدالاقصی را متوقف نکرده، از جامعه بین‌المللی درخواست کرد تلاش‌های خود را برای پاسخگو کردن قدرت اشغالگر به‌خاطر رفتار غیرقابل‌قبول خود در اراضی اشغالی و قبل از این‌که اوضاع از کنترل خارج شود، افزایش دهد.

فرانچسکا آلبانیز در بیانیه خود گفته است: «لازم است همه طرف‌ها بدون استثنا از قوانین بین‌المللی پیروی کنند.» «عدم انجام این کار به فرهنگ بی‌عدالتی و معافیت از مجازات دامن می‌زند و آن را تداوم می‌بخشد»^۱.

❖ ابراز نگرانی کمیسر عالی حقوق بشر از تشدید خشونت‌ها

ولکر ترک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل در تاریخ ۲۳ فوریه ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای از تشدید چرخه خشونت در اسرائیل و فلسطین اشغالی پس از کشته شدن ۱۱ فلسطینی و زخمی شدن حداقل ۱۰۰ فلسطینی در عملیات اسرائیل در نابلس و به دنبال آن حملات راکتی فلسطینیان ابراز نگرانی کرده است.

کمیسر گفته عمیقاً نگران است که تعداد زیادی فلسطینی، از جمله یک پسر و سه مرد مسن، در عملیات اسرائیل در نابلس و حملات هوایی و حملات موشکی بین اسرائیل و گروه‌های مسلح فلسطینی در نوار غزه کشته و صدها نفر نیز مجروح شده‌اند. ایشان

¹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/04/israel-un-expert-condemns-brutal-attacks-palestinians-al-aqsa-mosque>

درخواست‌آخیر خود برای توقف «تشدید غیرمنطقی تنش» که به ضرر حقوق بشر فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها می‌باشد را در این بیانیه نیز تکرار کرده است.

آقای ترک همچنین نسبت به استفاده نیروهای امنیتی اسرائیل از سلاح‌های انفجاری در عملیات نابلس ابراز نگرانی کرده است. کمیسر بیان کرده اجرای عملیات شامل پرتاب‌های انفجاری و استفاده از سایر سلاح‌ها که معمولاً با درگیری و خصومت‌ها در یک منطقه پرجمعیت در روز روشن و در زمان افزایش فعالیت‌های عمومی مردم صورت می‌گیرد، نشان‌دهنده بی‌توجهی به جان و امنیت ناظران است.

ایشان در پایان خاطر نشان کردند همه عملیات امنیتی اجرای قانون باید در انطباق کامل با قوانین بین‌المللی حقوق بشر از جمله حصول اطمینان از اینکه همه قتل‌ها و صدمات جدی مطابق با هنجارها و استانداردهای بین‌المللی بررسی می‌شوند، انجام شود.^۳

❖ ابراز نگرانی از احیای احتمالی مجازات اعدام برای جرائم تروریستی

تعدادی از گزارشگران ویژه سازمان ملل در تاریخ ۲۴ فوریه ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای اعلام کردند کمیته حقوقی وزیران اسرائیل قرار است به لایحه‌ای در خصوص بازگرداندن مجازات اعدام برای افرادی که به‌عنوان «تروریست» معرفی می‌شوند، رأی دهد که نسبت به این موضوع ابراز نگرانی کرده‌اند.

به اعتقاد گزارشگران، بازگرداندن مجازات اعدام یک گام عمیقاً واپس‌گرایانه است و در ظاهر این مجازات علیه اقلیت‌هایی که در داخل کشور هستند یا کسانی که تحت اشغال و حکومت ۵۵ ساله نظامی زندگی می‌کنند اعمال می‌شود.

بر اساس این بیانیه، قانون پیشنهادی افرادی که عمداً یا از روی بی‌تفاوتی باعث مرگ یک شهروند اسرائیلی می‌شوند، را در این تعریف قرار می‌دهد. زمانی که این عمل با انگیزه

² - <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/israel-and-occupied-palestinian-territory-un-human-rights-chief-volker-turk>

³ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/israel-and-occupied-palestinian-territory-un-human-rights-chief-concerned>

نژادپرستانه یا نفرت برای یک جامعه خاص و با هدف آسیب رساندن به اسرائیل و تولد دوباره قوم یهود در سرزمین خود انجام شود.

به گفته گزارشگران، قانون پیشنهادی دو دسته از قوانین کیفری را در این ایالت تقویت می‌کند. قوانینی که به شهروندان یهودی اسرائیلی امتیاز می‌دهد و از آن محافظت می‌کند و دسته‌ای که زندگی شهروندان فلسطینی اسرائیل و فلسطینی‌های ساکن در سرزمین‌های اشغالی فلسطین و حقوق اساسی آنها برای عدم تبعیض و تعیین سرنوشت را بیشتر مورد هدف قرار می‌دهد، به حاشیه می‌اندازد و کم ارزش می‌سازد.

در این بیانیه آمده، دو گروه کاری سازمان ملل و هفت کارشناس مستقل به‌طور جدی نقص‌های حقوق بشر و حقوق بشردوستانه را در قانون ضد تروریسم ۵۷۷۶-۲۰۱۶ اسرائیل و مقررات و دستورات مربوطه شناسایی کرده‌اند.^۴

گزارشگران به صراحت بیان کرده‌اند که این قوانین و مقررات فراگیر تروریسم - از جمله مفاد مجازات آنها - فاقد دقت قانونی می‌باشد، حقوق بسیار مهمی را نقض می‌کنند و به نظر می‌رسد که آستانه‌های قانونی، ضرورت، تناسب و عدم تبعیض را تحت قوانین بین‌المللی برآورده نمی‌کنند.

گزارشگران گفته‌اند: ما عمیقاً نگران هستیم که قوانین ضد تروریسم خودسرانه اعمال می‌شود و تضمین‌های اساسی حقوق بشردوستانه بین‌المللی و حقوق بشر را در رابطه با تلاش‌های ضد تروریسم تضعیف می‌کند. قانون پیشنهادی صرفاً این چالش‌ها را تشدید می‌کند. Organization for Defending Victims

گزارشگران از این واقعیت پیشنهاد شده در لایحه که در صورت وقوع جرم در اراضی اشغالی فلسطین، چنین مجازات‌هایی در دادگاه نظامی اعمال شود، حتی در مواردی که اتفاق نظر قضایی در مورد مجازات مناسب وجود نداشته باشد، ابراز نگرانی کرده‌اند. آنها همچنین معتقدند این اقدام چالش‌های قابل توجهی در روند محاکمه عادلانه و همچنین محرومیت خودسرانه از زندگی ایجاد می‌کند و فقط در شرایط استثنایی مجاز است.

⁴ (OL ISR 6/2022)

گزارشگران هشدار داده‌اند: رویه‌ها و قوانین نقض حقوق بشر هیچ کشوری را امن‌تر نمی‌کند، بلکه شرایطی را ایجاد می‌کند که خشونت ایجاد و ادامه پیدا کند». آنها از اسرائیل درخواست کردند لایحه‌ای را که تبعیض‌آمیز به نظر می‌رسد را کنار بگذارد و از تضعیف حاکمیت قانون در استفاده از مجازاتی که جامعه بین‌المللی متعهد به لغو آن است، عقب‌نشینی کند.^۵ امضاکنندگان این بیانیه عبارتند از:

- گزارشگر ویژه ارتقا و حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در هنگام مقابله با تروریسم؛
- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی؛
- گزارشگر ویژه اعدام‌های فرا قضایی، موقت یا خودسرانه؛
- گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا؛
- گزارشگر ویژه اشکال معاصر نژادپرستی، تبعیض نژادی، بیگانه‌هراسی.

❖ اسرائیل باید در قبال تخریب عمدی خانه‌ها پاسخگو باشد

تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در تاریخ ۱۳ فوریه ۲۰۲۳، با انتشار بیانیه‌ای از جامعه بین‌المللی درخواست کردند برای توقف تخریب سیستماتیک و عمدی خانه‌ها، پلمپ کردن، جابجایی خودسرانه و اخراج اجباری مردم فلسطین در کرانه باختری اشغالی اقدام کند. بر اساس این بیانیه و طبق گزارش‌ها، تنها در ماه ژانویه ۲۰۲۳، مقامات اسرائیلی ۱۳۲ ساختمان فلسطینی در ۳۸ محله در کرانه باختری اشغالی، از جمله ۳۴ ساختمان مسکونی و ۱۵ ساختمان ایجاد شده با بودجه‌های اهدایی را تخریب کرده‌اند. این رقم در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۲، ۱۳۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد و شامل پنج تخریب به واسطه مجازات و تنبیه می‌باشد.

⁵ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/israel-un-experts-alarmed-potential-reinstatement-death-penalty-terrorism>

به گفته کارشناسان تخریب سیستماتیک خانه‌های فلسطینی، احداث شهرک‌های غیرقانونی اسرائیل و رد سیستماتیک مجوز ساخت فلسطینی‌ها در کرانه باختری اشغالی به منزله «تخریب عمدی»^۶ است.

کارشناسان نگرانی خود را درباره وضعیت مسافر یطا تکرار کرده‌اند. جایی که بیش از ۱۱۰۰ فلسطینی در خطر تخلیه اجباری، جابجایی خودسرانه و تخریب خانه‌ها، معیشت، آب و سازه‌های بهداشتی هستند. در نوامبر ۲۰۲۲، مقامات اسرائیلی مدرسه‌ای را در روستای عصفی الفوقا^۷ که توسط کمک‌های خیریه اداره می‌شد تخریب کردند. چهار مدرسه دیگر در این منطقه نیز تحت دستور تخریب هستند.

به گفته گزارشگران حمله مستقیم به خانه‌ها، مدارس، معیشت و منابع آبی مردم فلسطین چیزی نیست جز تلاش اسرائیل برای محدود کردن حق تعیین سرنوشت فلسطینیان و تهدید موجودیت آنها.

مطابق این بیانیه به نظر می‌رسد تاکتیک‌های اسرائیل برای جابجایی و اخراج اجباری جمعیت فلسطین محدودیتی ندارد. در قدس شرقی اشغالی، ده‌ها خانواده فلسطینی نیز به دلیل منطقه‌بندی تبعیض‌آمیز و رژیم‌های برنامه‌ریزی که از توسعه شهرک‌سازی اسرائیل حمایت می‌کنند، با خطرات قریب‌الوقوع اخراج اجباری و آوارگی روبرو هستند؛ اقدامی که طبق قوانین بین‌المللی غیرقانونی است و جنایت جنگی محسوب می‌شود.

گزارشگران همچنین نسبت به تأیید و تشدید اقدامات تنبیهی اخراج و تخریب و سایر اقدامات تنبیهی اعمال شده علیه عاملان حملات تروریستی و اعضای خانواده آنها از جمله لغو مدارک هویتی، حقوق شهروندی و اقامت و امنیت اجتماعی ابراز نگرانی کرده‌اند.

در ۲۹ ژانویه، مقامات اسرائیلی تدابیری برای محاصره فوری خانه‌های افراد مظنون به انجام حملات ۲۷ و ۲۸ ژانویه در قدس شرقی اتخاذ کردند. برای مثال در حمله به شهرکی^۸ در ۲۷ ژانویه که منجر به کشته شدن دست‌کم هفت اسرائیلی شد؛ دو خانواده از

⁶ domicile

⁷ Isfey al Fauqa

⁸ Neve Yacoub

مهاجمان ادعایی به زور از خانه‌های خود بیرون رانده شدند و گزارش شده که بیش از ۴۰ نفر از جمله اعضای خانواده در رابطه با این حملات دستگیر شده‌اند.

به گفته گزارشگران حاکمیت قانون باید در هر اقدام دولت علیه اعمال خشونت‌آمیز حاکم باشد. پلمپ منازل خانوادگی مجرمان مظنون و متعاقب آن تخریب منازل آنها در راستای بی‌احترامی اساسی به موازین بین‌المللی حقوق بشر و حاکمیت قانون است. آنها معتقدند که چنین اعمالی به منزله مجازات دسته‌جمعی است که طبق قوانین بین‌المللی اکیداً ممنوع می‌باشد.

گزارشگران در خصوص حاکم بودن مصونیت از مجازات، به‌ویژه برای نقض حقوق بشر و جنایات جنگی احتمالی که توسط قدرت اشغالگر انجام می‌شود، ابراز نگرانی کرده‌اند. به گفته آنان اکنون زمان آن فرا رسیده که نهادهای بین‌المللی ماهیت اشغالگری اسرائیل را قضاوت کنند و به دنبال عدالت و پاسخگویی برای تمامی جنایات مرتکب شده در اراضی اشغالی فلسطین باشند.

کارشناسان بارها نگرانی‌های خود را در مورد این مسائل با رژیم اسرائیل مطرح کرده و تا به امروز هیچ پاسخی دریافت نشده است.^۹

- امضاکنندگان این بیانیه عبارتند از:
- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین فلسطین اشغالی؛
- گزارشگر ویژه حق برخورداری از مسکن مناسب؛
- گزارشگر ویژه حقوق بشر آوارگان داخلی.

Organization for Defending Victims

❖ پایان دادن به تشدید غیرمنطقی درگیری و تنش در سرزمین‌های اشغالی

ولکر ترک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل در تاریخ سوم فوریه ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای خواستار پایان دادن به «تشدید غیرمنطقی تنش‌ها»^{۱۰} به ضرر حقوق بشر فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها شده است.

^۹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/un-experts-say-israel-should-be-held-accountable-acts-domicide>

10. illogic of escalation

آقای ترک گفته است: من از همه دست‌اندرکاران می‌خواهم به جای دو برابر کردن رویکردهای محکوم به شکستِ خشونت و زور که در گذشته به‌طور منحصر به فردی ناکام مانده‌اند، از این رویکرد غیرمنطقی تشدید تنش‌ها و درگیری که تنها باعث مرگ افراد، زندگی‌های متلاشی‌شده و ناامیدی مطلق می‌شود دست بردارند.

کمیسر بیان می‌کند از بابت این‌که اقدامات اخیر اسرائیل فقط به نقض بیشتر قوانین حقوق بشر و نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه دامن می‌زند، ترس دارد. وی در ادامه می‌افزاید: در سال ۲۰۲۲، ما شاهد رکورد بالای تعداد کشته‌شدگان فلسطینی در کرانه باختری از جمله بیت‌المقدس شرقی و بالاترین تعداد کشته‌شدگان اسرائیلی در داخل اسرائیل و در کرانه باختری طی سال‌های متمادی بوده‌ایم. همچنین در سال جاری نیز ما شاهد کشتار و ویرانی‌های بیشتر بوده‌ایم و وضعیت همچنان بی‌ثبات‌تر می‌شود.

طبق این بیانیه، در سال ۲۰۲۲، دفتر حقوق بشر سازمان ملل، تعداد ۱۵۱ فلسطینی به قتل رسیده توسط نیروهای امنیتی اسرائیل در کرانه باختری به اضافه دو فلسطینی دیگر که توسط شهرک‌نشینان اسرائیلی کشته شده و یک پسر که مشخص نیست توسط نیروهای امنیتی یا شهرک‌نشینان کشته شده، را مستند کرده است. در بسیاری از موارد نگرانی‌های جدی در مورد استفاده بیش‌ازحد از زور و قتل‌های خودسرانه توسط نیروهای امنیتی وجود دارد.

به گفته این گزارش، در سال جاری تاکنون ۳۲ فلسطینی در کرانه باختری اشغالی توسط نیروهای امنیتی اسرائیل و دو فلسطینی دیگر نیز توسط شهرک‌نشینان کشته شده‌اند. طبق این بیانیه در سال ۲۰۲۲، ۲۴ اسرائیلی در داخل اسرائیل و در کرانه باختری توسط فلسطینی‌ها کشته شدند و هفت نفر دیگر نیز تا کنون در سال جاری کشته شده‌اند.

مقامات اسرائیلی در ۲۹ ژانویه اقداماتی را برای محاصره فوری خانه‌های افرادی که مظنون به انجام حملات در روزهای ۲۷ و ۲۸ ژانویه در قدس شرقی اشغالی از جمله حمله به یک شهرک در نزدیکی کنیسه بودند، اعلام کردند. بیش از ۴۰ نفر در ارتباط با این حملات دستگیر شده‌اند. دو خانواده مظنون به حملات از خانه‌هایشان بیرون رانده شده‌اند. سایر اقدامات پیشنهادی شامل ابطال مدارک هویتی، حقوق شهروندی و اقامت و مزایای تأمین

اجتماعی اعضای خانواده افراد مظنون به حمله و تسریع در تخریب منازل به دلیل نداشتن مجوز ساختمانی بوده که در صورت اجرا، ممکن است به مجازات دسته‌جمعی تبدیل شود.

ترک گفته است: مجازات دسته‌جمعی - از جمله اخراج اجباری و تخریب خانه‌ها - صراحتاً بر اساس قوانین بین‌المللی بشردوستانه ممنوع است و با مقررات حقوق بشر بین‌المللی ناسازگار می‌باشد. به گفته کمیسر طرح‌های اسرائیل برای تسریع و گسترش صدور مجوز سلاح‌های گرم، با هدف اعلام شده «افزودن هزاران غیرنظامی (اسرائیلی) حامل سلاح گرم» - همراه با لفاظی‌های نفرت‌آمیز - تنها می‌تواند منجر به خشونت و خونریزی بیشتر شود. ما از روی تجربه می‌دانیم که گسترش سلاح‌های گرم منجر به افزایش خطرات کشتار و جراحت اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها خواهد شد. کمیسر عالی افزود: مقامات اسرائیل باید برای کاهش دسترسی به سلاح گرم در جامعه تلاش کنند. ولکر ترک گفته است: به جای دامن زدن به خشونت درهم تنیده، من از همه کسانی که دارای مناصب دولتی یا سایر مناصب قدرت هستند - در واقع همه - درخواست می‌کنم از سخنان نفرت‌پراکنانه و تحریک علیه دیگران دست بردارند. چنین نفرت‌انگیزی برای همه اسرائیلی‌ها، فلسطینی‌ها و همه جامعه مخرب است.

کمیسر عالی در این بیانیه خواستار انجام اقدامات فوری برای تنش‌زدایی شده است. از جمله کسب اطمینان از اینکه قتل‌ها و جراحات جدی مطابق با استانداردهای بین‌المللی بررسی می‌شوند. وی گفته است: «معافیت از مجازات فراگیر شده و این پیام را می‌رساند که افراط و تفریط مجاز است. متعهد بودن به قوانین بین‌المللی حقوق بشر این است که تلفات جانی را در هر زمینه‌ای از اجرای قانون به‌طور معتبر و مؤثر و بدون توجه به تبادل آتش بین نیروهای امنیتی و افراد مسلح، بررسی کنیم.

ولکر ترک از اسرائیل درخواست کرد اطمینان حاصل کند که تمامی عملیات نیروهای امنیتی خود در کرانه باختری اشغالی از جمله بیت‌المقدس شرقی با احترام کامل به قوانین بین‌المللی حقوق بشر، به‌ویژه قوانین مربوط به استفاده از زور در اجرای قانون انجام

می‌شود. استفاده از سلاح گرم تنها به‌عنوان آخرین راه‌حل مجاز است، زمانی که یک تهدید قریب‌الوقوع جانی یا آسیب جدی وجود داشته باشد.

کمیسر عالی در پایان این بیانیه تأکید کرد: مردم اسرائیل و فلسطین اشغالی نیاز دارند که رهبران آنها هر چه سریع‌تر به‌منظور ایجاد شرایط مساعد برای راه‌حل سیاسی برای این وضعیت طولانی و غیرقابل‌دفاع تلاش کنند^{۱۱}.

❖ محکومیت کشتار مجدد فلسطینیان توسط اسرائیل در کرانه باختری اشغالی

تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در تاریخ ۲۷ ژانویه ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای حملات مجدد رژیم صهیونیستی علیه اردوگاه آوارگان جنین در کرانه باختری را محکوم و از جامعه جهانی درخواست کرده‌اند بدون تأخیر برای توقف خشونت و اطمینان از پاسخگویی اسرائیل، واکنش نشان دهند.

طبق گزارش‌ها صبح روز ۲۶ ژانویه، نیروهای اسرائیلی به اردوگاه آوارگان جنین در شمال کرانه باختری اشغالی یورش بردند. آنها با شلیک گلوله جنگی دست‌کم ۹ فلسطینی از جمله یک زن مسن و دو کودک را به شهادت رساندند. همچنین بیش از ۲۰ نفر نیز مجروح شده و حال چهار نفر از آنها وخیم می‌باشد.

گزارشگران از حمله خشونت‌آمیز اخیر ارتش اسرائیل و کشته و زخمی شدن فلسطینی‌ها ابراز تأسف کرده‌اند. به گفته آنان این اقدام، ادامه روند افزایشی، نگران‌کننده و خطرناک خشونت در کرانه باختری در امتداد سال ۲۰۲۲ را نشان می‌دهد.

آنها بیان کرده‌اند «اگر اسرائیل بلافاصله و بدون قید و شرط طبق قوانین بین‌المللی به اشغال غیرقانونی نیم قرن خود پایان دهد، هیچ‌یک از این خشونت‌ها رخ نمی‌دهد».

کارشناسان سازمان ملل خاطرنشان کردند درحالی‌که شرایط حمله و تعداد افراد کشته و مجروح هنوز در حال بررسی است، این بالاترین تعداد کشته‌شدگان در یک عملیات در کرانه باختری از سال ۲۰۰۵ بوده است. طبق این بیانیه در سال جاری تاکنون ۲۸ فلسطینی

¹¹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/israel-and-occupied-palestinian-territory-un-human-rights-chief-volker-turk>

توسط نیروهای اسرائیلی و دو فلسطینی دیگر توسط شهرک‌نشینان در کرانه باختری کشته شده‌اند. گفتنی است این تعداد، قربانیان را به بیش از یک فلسطینی در روز می‌رساند. گزارشگران در ادامه افزوده‌اند: جامعه بین‌المللی نمی‌تواند و نباید آنچه که به نظر می‌رسد سیاست و رویه عمدی اسرائیل در استفاده از نیروی مرگبار بدون توجه به محدودیت‌های تعیین‌شده توسط قوانین بین‌المللی است را تحمل کند. آنان در خصوص این‌که سال ۲۰۲۲ با کشته شدن ۱۵۲ فلسطینی توسط نیروهای اسرائیلی، مرگبارترین سال برای کرانه باختری بوده، ابراز تأسف و بیان کرده‌اند مصونیت از مجازات همچنان حاکم است.

در این بیانیه آمده: اردوگاه پناهندگان جنین، که اغلب توسط اسرائیل به‌عنوان کانون مقاومت فلسطین معرفی می‌شود، مورد تهاجم و یورش مکرر نیروهای اسرائیلی قرار گرفته که این امر منجر به دستگیری خودسرانه، کشتار و مجازات دسته‌جمعی بسیاری از ۱۴۰۰۰ نفر از ساکنان آن شده است. در جریان انتفاضه دوم، نیروهای اسرائیلی حداقل ۵۲ فلسطینی را کشتند، بیش از ۴۰۰ خانه را ویران و صدها خانه دیگر را تخریب و بیش از یک چهارم جمعیت را بی‌خانمان کردند. به اعتقاد گزارشگران هیچ‌یک از این خشونت‌ها گزارش نشده است.

گزارشگران سازمان ملل یک بار دیگر یادآوری کرده‌اند اسرائیل تا زمانی که به‌عنوان قدرت اشغالگر باقی می‌ماند، موظف است حفاظت، امنیت و رفاه مردم فلسطین را که تحت اشغال خود زندگی می‌کنند، تضمین کند.

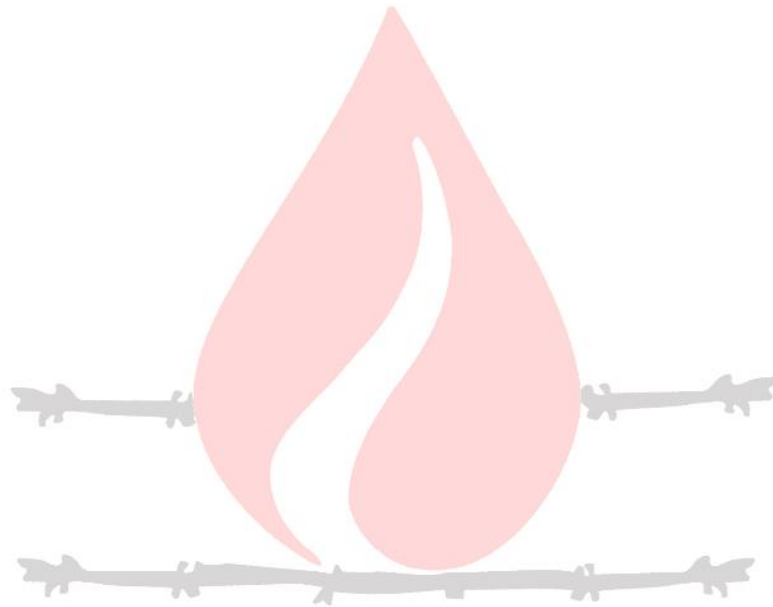
کارشناسان سازمان ملل همچنین بیان کرده‌اند آنچه ما هم‌اکنون مشاهده می‌کنیم مخالف و برعکس این قوانین می‌باشد. انسانیت‌زدایی، شیطان‌سازی و «مجازات دسته‌جمعی» فلسطینی‌ها که مورد اخیر به‌طور خاص بر اساس قوانین بین‌المللی بشردوستانه ممنوع است و «جنایت جنگی» محسوب می‌شود.

گزارشگران ویژه از جامعه بین‌المللی درخواست کرده‌اند بدون تأخیر واکنش نشان دهد و طبق قوانین بین‌المللی از جمله منشور سازمان ملل، اقدامی انجام دهد. این تنها راه ممکن برای پایان

دادن به خشونت بی‌امان، سوءاستفاده و معافیت از مجازات است که به واسطه آن می‌توان شروع به هموار کردن راه برای آینده‌ای بهتر برای فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها کرد^{۱۲}.

امضاکنندگان بیانیه عبارتند از:

- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی؛
- گزارشگر ویژه اعدام‌های فرا قضایی، اجمالی یا خودسرانه؛
- گزارشگر ویژه مبارزه با تروریسم و حقوق بشر.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

¹² <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/01/israelpalestine-un-experts-condemn-renewed-violence-and-israeli-killings>

بخش دوم: فعالیت‌ها و اقدامات نهادها و سازمان‌های غیردولتی

❖ نگاهی به گزارش سالانه عفو بین‌الملل در خصوص وضعیت حقوق بشر

اسرائیل و فلسطین در سال ۲۰۲۲

درآمد

سازمان عفو بین‌الملل در گزارش سالانه خود در مورد وقایع سال ۲۰۲۲ و موارد نقض حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی به موارد زیر اشاره کرده است.

گزارش بیان می‌کند ادامه سیستم ظالمانه و تبعیض‌آمیز حکومت بر فلسطینیان در اسرائیل و سرزمین‌های فلسطین اشغالی یک نظام آپارتاید را تشکیل می‌دهد و مقامات اسرائیلی طبق قوانین بین‌المللی مرتکب جنایت آپارتاید شده‌اند. حمله سه‌روزه نیروهای اسرائیلی در ماه اوت به نوار غزه جنایت جنگی آشکار می‌باشد. این امر تأثیر محاصره ۱۵ ساله غزه را تشدید کرده که به منزله مجازات دسته‌جمعی، غیرقانونی است. اسرائیل سرکوب آزادی تجمعات فلسطینیان را تشدید کرده است. همچنین محدودیت‌های خودسرانه بر آزادی رفت‌وآمد و محاصره اعمال کرده که به مجازات دسته‌جمعی، عمدتاً در شمال کرانه باختری، و ظاهراً در پاسخ به حملات مسلحانه فلسطینیان به سربازان و شهرک‌نشینان اسرائیلی تبدیل شده است. سال ۲۰۲۲ شاهد افزایش تعداد فلسطینی‌هایی بود که به‌طور غیرقانونی توسط نیروهای اسرائیلی در جریان حملات به کرانه باختری کشته و زخمی شدند. بازداشت‌های اداری فلسطینیان به بالاترین حد خود در ۱۴ سال گذشته رسیده و شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها ادامه داشته است. نیروهای اسرائیلی برای دوستان و یکمین بار روستای العراقیب در نقب را تخریب کردند. مقامات در رسیدگی به درخواست‌های پناهندگی هزاران پناهجو ناکام ماندند و محدودیت‌هایی را بر حق کار آنها اعمال کرده‌اند.

گزارش به نتیجه‌گیری گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی در ماه مارس اشاره کرده که «نظام سیاسی حاکمیت مستقر» در کرانه باختری و نوار غزه «استاندارد شواهد رایج برای وجود آپارتاید را برآورده می‌کند». در ماه نوامبر نیز گزارشگر

ویژه حق مسکن در رابطه با سیاست‌های اسرائیل در تخریب خانه‌ها به همین نتیجه رسید. برخی از کشورها، از جمله آفریقای جنوبی، آپارتاید اسرائیل را محکوم کردند و همین اظهارات توسط سازمان‌های حقوق بشر فلسطینی، اسرائیلی و بین‌المللی تکرار شدند. عفو معتقد است علی‌رغم این به رسمیت شناختن‌ها، اسرائیل همچنان به لطف حمایت متحدان اصلی خود از مصونیت برخوردار می‌باشد.

همچنین گزارش به نتیجه‌گیری کمیسیون مستقل تحقیق در مورد اراضی اشغالی فلسطین و اسرائیل اشاره کرده که بیان می‌کند اشغال سرزمین‌های فلسطین به دلیل دائمی بودن آن و اقدامات اسرائیل برای الحاق سرزمین فلسطین در قانون و در عمل غیرقانونی است. در سال ۲۰۲۲، چنین اقداماتی شامل مجوز برای پایگاه‌های شهرک‌سازی توسط دادگاه عالی اسرائیل بوده است.

برخی از موضوعات اشاره شده در این گزارش عبارتند از:

۱. آپارتاید

عفو بین‌الملل به گزارش ۲۸۰ صفحه‌ای خود اشاره کرده که در آن نشان داد چگونه اسرائیل در حال تحمیل یک رژیم نهادینه ستم و سلطه بر مردم فلسطین می‌باشد. شهروندان فلسطینی اسرائیل، ساکنان سرزمین‌های اشغالی و آوارگان فلسطینی را از هم جدا و این اراضی را چندپاره و مردم را از حق بازگشت محروم کرده است. مقامات اسرائیلی از طریق تصرف گسترده زمین و اموال، کشتار غیرقانونی، وارد کردن صدمات جدی، انتقال اجباری، محدودیت‌های خودسرانه در آزادی رفت‌وآمد و محرومیت از تابعیت، در میان سایر اقدامات غیرانسانی، مسئول جنایت علیه بشریت آپارتاید خواهند بود که رسیدگی به آن در صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی است.

طبق گزارش، مقامات اسرائیل در ماه مارس، قانون شهروندی و ورود به اسرائیل (دستور موقت) را مجدداً تصویب کردند که محدودیت‌های گسترده‌ای را بر اتحاد خانواده فلسطینی به منظور حفظ اکثریت جمعیت یهودی اعمال می‌کنند.

همچنین در گزارش به تأیید قانونی توسط دادگاه عالی اسرائیل در ماه ژوئیه اشاره شده که به وزیر کشور اجازه می‌دهد در صورت محکوم شدن افراد به اعمالی که به «نقض وفاداری به دولت» منجر می‌شود، تابعیت آنها را سلب کند. از زمان تصویب آن در سال ۲۰۰۸، اعمال این قانون تنها علیه شهروندان فلسطینی مورد توجه قرار گرفته است. در ۲۰ سپتامبر، دادگاه تجدیدنظر اسرائیل مجوز اقامت یا اقامت موقت ۱۰ فلسطینی - چهار کودک، سه زن و سه مرد - را که در بیت‌المقدس زندگی می‌کردند به دلیل اینکه از بستگان دور یک مهاجم فلسطینی هستند، لغو کرد. در ۱۸ دسامبر، اسرائیل صالح حموری، مدافع حقوق بشر فرانسوی-فلسطینی را پس از لغو اقامت او در بیت‌المقدس شرقی، اخراج کرد.

۲. حملات و کشتار غیرقانونی

بر اساس گزارش اسرائیل حملاتی را به نوار غزه در ۵ اوت آغاز کرد و جهاد اسلامی فلسطین و شاخه نظامی آن را هدف قرار داد و حدود ۱۷۰۰ خانه فلسطینی را تخریب و یا به آن آسیب رساند و صدها غیرنظامی را آواره کرد. ارتش اسرائیل و گروه‌های مسلح فلسطینی در طول سه روز جنگ مرتکب جنایات جنگی آشکار شده‌اند.

بر اساس گزارش سازمان ملل، ۴۹ فلسطینی از جمله ۳۱ غیرنظامی کشته شدند. عفو بین‌الملل اعلام کرد که نیروهای اسرائیلی ۱۷ غیرنظامی از جمله هشت کودک را کشته‌اند. هفت غیرنظامی از جمله چهار کودک بر اثر اصابت موشکی که ظاهراً توسط یک گروه مسلح فلسطینی شلیک شده بود، کشته شدند. در ۷ اوت، به واسطه شلیک یک موشک اسرائیلی در یک حمله مستقیم آشکار به غیرنظامیان یا حمله بی‌رویه، پنج کودک کشته و یک کودک زخمی شدند.

بر اساس گزارش دفتر امور بشردوستانه سازمان ملل، نیروهای اسرائیلی در بحبوحه تهاجمات نظامی که شامل استفاده بیش‌ازحد از زور از جمله قتل‌ها و اعدام‌های غیرقانونی آشکار بود، ۱۵۱ فلسطینی را در کرانه باختری کشتند و ۹۸۷۵ نفر را نیز مجروح کردند. به

گزارش مرکز دفاع از کودکان بین‌المللی-فلسطین، نیروهای اسرائیلی یا شهرک‌نشینان ۳۶ کودک را در کرانه باختری و بیت‌المقدس کشته‌اند.

عفو بین‌الملل در این گزارش همچنین به کشته شدن شیرین ابوعاقله در ۱۱ مه توسط سربازان اسرائیلی و اعتراف مقامات اسرائیلی در خصوص «احتمال» کشته شدن روزنامه‌نگار توسط یک سرباز اسرائیلی اشاره کرده است. گفتنی است در نهایت مقامات به این نتیجه رسیدند که هیچ جرم کیفری صورت نگرفته است.

۳. حق بر حقیقت، عدالت و جبران خسارت

طبق گزارش، علیرغم تصمیم دیوان بین‌المللی کیفری در سال ۲۰۲۱ مبنی بر آغاز تحقیقات درباره وضعیت فلسطین، مقامات اسرائیلی همچنان از همکاری با دفتر دادستانی دیوان بین‌المللی کیفری خودداری می‌کنند. مقامات همچنین نتوانستند به اندازه کافی تخلفات و جنایات را تحت قوانین بین‌المللی بررسی کنند.

۴. آزادی حرکت و جابجایی

بر اساس گزارش در کرانه باختری، ۱۷۵ ایست بازرسی دائمی و دیگر موانع جاده‌ای و همچنین تعداد زیادی مانع موقت نامنظم و یک رژیم مجوز سخت وجود دارد که به کنترل و جدا کردن جوامع فلسطینی همچنان ادامه می‌دهد. در ماه اکتبر، مقامات اسرائیلی محدودیت‌های بیشتری بر آزادی حرکت در کرانه باختری اعمال کردند که بنا بر گزارش‌ها در پاسخ به حملات فلسطینی‌ها به سربازان و غیرنظامیان اسرائیلی بوده است. در ماه آوریل نیز ارتش اسرائیل پست‌های بازرسی به جنین را بست. اقدامی که به نظر می‌رسد برای سرکوب تجارت جنین با شهروندان فلسطینی اسرائیل طراحی شده بود. در ماه اکتبر، نیروهای اسرائیلی مجدداً محدودیت‌ها و تعطیلی گسترده‌ای در جنین و نابلس اعمال کردند که به شدت بر آزادی رفت‌وآمد صدها هزار غیرنظامی فلسطینی ساکن در آن مناطق و محدود کردن دسترسی به کمک‌های پزشکی و سایر خدمات ضروری تأثیر گذاشته است.

به گفته هماهنگ‌کننده فعالیت‌های دولت در سرزمین^{۱۳}، اسرائیل مجوز کار برای ۲۵۰۰ فلسطینی را به‌عنوان ابزاری برای مجازات دسته‌جمعی لغو کرده است. به گفته عفو بین‌الملل رویه جدیدی که توسط مقامات نظامی اسرائیل صادر و در ماه اکتبر اجرایی شد، با محدود کردن تاریخ ویزا به حداکثر شش ماه، امکان زندگی دارندگان گذرنامه خارجی با همسران فلسطینی در کرانه باختری را محدود و زوجین را ملزم به درخواست وضعیت اقامت دائم در کرانه باختری مشروط به تأیید اسرائیل کرده است.

به گزارش عفو بین‌الملل محاصره غیرقانونی غزه وارد شانزدهمین سال خود شده است. سازمان حقوق بشری المیزان مستقر در غزه، در گزارشی اعلام کرد نه بیمار، از جمله سه کودک، درحالی‌که منتظر دریافت مجوز اسرائیل برای دریافت خدمات درمانی در خارج از نوار غزه بودند، در بحبوحه درگیری‌های پیچیده بین اسرائیل، تشکیلات خودگردان فلسطین و دولت حماس جان باختند.

۵. اخراج اجباری

طبق گزارش ده‌ها هزار فلسطینی همچنان در معرض خطر اخراج اجباری در اسرائیل و سرزمین‌های اشغالی هستند. از جمله حدود ۵۰۰۰ نفر که در جوامع بادیه‌نشین در دره اردن و تپه‌های الخلیل جنوبی زندگی می‌کنند. مقامات اسرائیلی ۹۵۲ ساختمان فلسطینی را در سراسر کرانه باختری تخریب و ۱۰۳۱ فلسطینی را آواره کردند و معیشت هزاران نفر دیگر را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

عفو بین‌الملل در گزارش خود به تصمیم و تأیید دادگاه عالی اسرائیل در ۴ مه، مبنی بر انتقال اجباری بیش از ۱۰۰۰ نفر از ساکنان مسافر یطا از سرزمین اجدادی خود که اسرائیل به‌عنوان «منطقه شلیک ۹۱۸» تعیین کرده بود، اشاره کرده است.

بر اساس گزارش دفتر امور همکاری‌های بشردوستانه، سال ۲۰۲۲ ششمین سال متوالی بود که شاهد افزایش خشونت‌های شهرک‌نشینان مورد حمایت اسرائیل، علیه فلسطینیان

¹³ Coordinator of Government Activities in the Territories (COGAT)

بوده‌ایم که در ماه اکتبر و در فصل برداشت زیتون به اوج خود رسید. ارتش و پلیس اسرائیل در رسیدگی به شکایات فلسطینی‌ها در مورد چنین خشونت‌های همچنان ناکارآمد عمل کرده‌اند.

به گفته گزارش مقامات اسرائیل همچنان از به رسمیت شناختن ۳۵ روستای فلسطین در نقب امتناع و آنها را از خدمات ضروری محروم کرده‌اند. در ماه ژانویه، سازمان اراضی اسرائیل و صندوق ملی یهودیان شروع به کاشت درخت در زمین‌های متعلق به روستایی در نقب کردند تا به اجبار جمعیت فلسطینی آن را منتقل کنند.

۶. بازداشت خودسرانه

عفو بین‌الملل در ادامه به افزایش استفاده مقامات اسرائیلی از بازداشت اداری اشاره و بیان کرده صدها زندانی از جمله صالح حموری به همراه ۲۹ نفر دیگر در اعتراض به بازداشت آنها بدون اتهام یا محاکمه دست به اعتصاب غذا زدند و این امر به تحریم گسترده دادگاه‌های نظامی اسرائیل منجر شد. بر اساس این گزارش تا ۳۱ دسامبر، ۸۶۶ نفر که همه آنها به جز دو نفر فلسطینی بودند، تحت بازداشت اداری قرار گرفتند که بالاترین تعداد در ۱۴ سال گذشته بوده است.

طبق گزارش، پلیس اسرائیل در ۱۵ آوریل بیش از ۴۰۰ فلسطینی از جمله کودکان، روزنامه‌نگاران و نمازگزاران را در جریان یورش به مسجد الاقصی در شهر قدیمی بیت‌المقدس دستگیر کرد که اکثر آنها پس از چند ساعت آزاد شدند. به گفته هلال احمر فلسطین، دست‌کم ۱۵۲ فلسطینی بر اثر گلوله‌های پلاستیکی، گلوله‌های جنگی و نارنجک مجروح و مورد ضرب و شتم قرار گرفتند.

۷. شکنجه و سایر رفتارهای غیرانسانی

عفو بین‌الملل در گزارش خود شکنجه و بدرفتاری نیروهای اسرائیلی علیه زندانیان فلسطینی را مورد توجه قرار داده است. به اعتقاد این سازمان واحد بازپرسی داخلی پلیس،

ماهش^{۱۴}، همانند سال‌های گذشته نتوانسته شکایات مربوط به شکنجه را به درستی بررسی کند. در ۲۴ نوامبر، دادگاه منطقه برشبا^{۱۵} مدت چهار ماه سلول انفرادی احمد مناسرا را تمدید کرد. وی از سال ۲۰۱۵ و در ۱۳ سالگی زندانی بوده و از نوامبر ۲۰۲۱ در سلول انفرادی به سر می‌برد، اقدامی که به منزله شکنجه می‌باشد. همان دادگاه در ماه سپتامبر درخواست آزادی زودهنگام او را به دلایل پزشکی با وجود وضعیت شدید روانی‌اش رد کرده بود.

۸. آزادی بیان و اجتماعات

بر اساس گزارش، سربازان اسرائیلی در ۱۸ اوت به دفاتر هفت سازمان جامعه مدنی فلسطینی در رام‌الله یورش بردند، تجهیزات را خراب، پرونده‌ها را ضبط و بر اساس مقررات دفاعی (اضطراری) ۱۹۴۵ دستور تعطیلی آن‌ها را صادر کردند. همچنین در ۲۹ سپتامبر، کمیته مرکزی انتخابات اسرائیل، حزب فلسطینی بلد^{۱۶} را از شرکت در انتخابات پارلمانی اسرائیل رد صلاحیت کرد، زیرا این حزب خواستار ایجاد «دولتی برای همه شهروندانش» شد که نقض قانون اساسی اسرائیل به‌شمار می‌رود. دادگاه عالی اسرائیل در ماه اکتبر این تصمیم را لغو کرد.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

۹. ناکامی در مقابله با بحران آب‌وهوا و تخریب محیط زیست

طبق گزارش، اسرائیل در ۲۸ ژوئن، لایحه آب‌وهوایی با پیشنهاد کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۳۰ به میزان ۲۷ درصد را ارائه کرد. در همین حال، مجتمع صنعتی نظامی اسرائیل، از جمله حمله ماه اوت آن به غزه، آسیب‌های زیست‌محیطی ناشی از حملات قبلی را تشدید کرد که اسرائیل همچنان به نادیده‌گرفتن آنها ادامه داده است.

¹⁴ Mahash

¹⁵ Beersheba

¹⁶ Balad

همچنین سمپاشی هوایی هواپیماهای اسرائیلی در منطقه حائل در نوار غزه به زمین‌های کشاورزی فلسطین آسیب رسانده‌اند.

۱۰. حقوق زنان

بر اساس گزارش، ازدواج و طلاق در اسرائیل، در صلاحیت انحصاری دادگاه‌های مذهبی باقی مانده است که منجر به تبعیض سیستماتیک علیه زنان در مسائل مربوط به احوال شخصیه می‌شود. به گفته پلیس اسرائیل، با وجود حمایت‌های قانونی در برابر خشونت خانگی، ۲۴ زن توسط شریک زندگی یا بستگانشان کشته شده‌اند. حدود ۶۹ زن بین ژانویه ۲۰۲۰ تا اوت ۲۰۲۲ کشته شده‌اند. از ۴۰ مورد زن‌کشی علیه زنان فلسطینی در اسرائیل در آن دوره، ۵۸ درصد توسط پلیس حل نشد، درحالی‌که تمام ۲۹ مورد زن‌کشی زنان یهودی-اسرائیلی در همان دوره حل شده است.

۱۱. حقوق پناهندگان و مهاجران

عفو بین‌الملل در انتهای گزارش خود اشاره می‌کند اسرائیل از ده‌ها هزار نفری که از اوکراین فرار کردند استقبال کرده و به هزاران یهودی اوکراینی اجازه داد بر اساس قانون بازگشت سال ۱۹۵۰ در اسرائیل مستقر شوند، این در حالی است که همچنان حق بازگشت آوارگان فلسطینی را نادیده می‌گیرد. همچنین اسرائیل به رد درخواست پناهندگی نزدیک به ۳۰۰۰۰ پناهجوی آفریقایی، عمدتاً از اریتره و سودان ادامه داده است.

به گفته گزارش، مقررات دولتی که حدود ۲۰۰۰۰ پناهجو را از کار در ۱۷ شهر اسرائیل منع می‌کند در ماه اکتبر اجرایی شده است.^{۱۷}

¹⁷ <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/israel-and-occupied-palestinian-territories/report-israel-and-occupied-palestinian-territories/>

❖ نگاهی به گزارش سالانه دیده‌بان حقوق بشر در خصوص وضعیت حقوق بشر

اسرائیل و فلسطین در سال ۲۰۲۲

سازمان دیده‌بان حقوق بشر در گزارش سالانه خود در مورد وقایع سال ۲۰۲۲ در سرزمین‌های اشغالی به موارد زیر اشاره کرده است.

به اعتقاد دیده‌بان در دولت ائتلافی و متشکل از طیف وسیعی از احزاب سیاسی با نخست‌وزیری نفتالی بنت و یاییر لاپید، سرکوب شدید فلسطینیان توسط مقامات اسرائیلی دو چندان شد. اقدامات مقامات اسرائیل که به‌عنوان بخشی از سیاست حفظ سلطه یهودیان اسرائیلی بر فلسطینی‌ها انجام می‌شود، به‌عنوان جنایت علیه بشریت آپارتاید و آزار و اذیت در نظر گرفته می‌شود.

بر اساس گزارش، در طی درگیری سه روزه در ماه اوت، نیروهای اسرائیلی تعداد زیادی حملات هوایی و پرتاب سلاح‌های انفجاری در شهر پرمجمعیت غزه انجام دادند؛ این در حالی بود که گروه مسلح جهاد اسلامی فلسطین نیز صدها راکت به سمت مراکز جمعیتی اسرائیل شلیک کرد. به گفته دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل (اوچا)^{۱۸}، در جریان این درگیری ۴۹ فلسطینی از جمله ۱۷ کودک کشته و ۳۶۰ فلسطینی و ۷۰ اسرائیلی نیز زخمی شدند.

گزارش می‌افزاید: خصومت‌های ماه اوت در بحبوحه محدودیت‌ها و محاصره گسترده ۱۵ ساله اسرائیل بر جابجایی افراد و کالاها در غزه رخ داده است. سیاست محاصره اسرائیل که به دلیل محدودیت‌های مصر در مرزهای خود با غزه تشدید شده، بیش از ۲ میلیون فلسطینی غزه را از حق آزادی حرکت و فرصت‌هایی برای بهبود زندگی خود محروم کرده، دسترسی آنها به برق به‌شدت محدود و مراقبت‌های بهداشتی و آب و اقتصاد را ویران

¹⁸ United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

کرده است. به گفته آژانس امداد و کار سازمان ملل برای پناهندگان فلسطینی^{۱۹} از ۲.۱ میلیون نفر ساکن غزه، حدود ۸۰ درصد به کمک‌های بشردوستانه متکی هستند.

بر اساس گزارش، نیروهای اسرائیلی در کرانه باختری و به‌دنبال چندین حمله فلسطینی‌ها در داخل اسرائیل در ماه مارس، عملیات‌های خود را تشدید کردند که بر اساس گزارش دفتر امور همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل تا ۲۱ دسامبر، ۱۴۷ فلسطینی کشته شدند. از زمان شروع ثبت نظام‌مند تلفات توسط سازمان ملل در سال ۲۰۰۵، این آمار بیش از هرسال دیگری بوده است. در ماه مه، شیرین ابوعاقله، روزنامه‌نگار الجزیره در جریان حمله اسرائیل به شمال کرانه باختری به ضرب گلوله کشته شد. تحقیقات مستقل متعدد نشان می‌دهد که نیروهای اسرائیلی او را کشته‌اند.

طبق آمار سرویس زندان اسرائیل تا ۳۱ دسامبر، مقامات اسرائیلی همچنین ۸۶۶ فلسطینی را بدون اتهام یا محاکمه بر اساس شواهد ناکافی و سری در بازداشت اداری نگه داشته‌اند. به گفته گروه حقوق بشر اسرائیلی بتسلم،^{۲۰} این رقم نشان‌دهنده بالاترین رقم در دو دهه اخیر می‌باشد.

به اعتقاد دیده‌بان، مقامات اسرائیلی همچنین به تسهیل انتقال شهروندان اسرائیلی به شهرک‌ها در کرانه باختری به منزله جنایت جنگی ادامه داده‌اند. بر اساس گزارش گروه اسرائیلی «صلح اکنون»، دولت ائتلافی بنت-لایید، از آغاز روی کار آمدن تا اواخر ژوئن ۲۰۲۲، برنامه‌هایی را برای ۷۲۹۲ واحد مسکونی در شهرک‌ها آغاز کرد که در مقایسه با میانگین سالانه زمانی که بنیامین نتانیاهاو نخست‌وزیر بود (بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۰) ۲۶ درصد افزایش داشته است.

بر اساس گزارش دفتر امور همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل، مقامات اسرائیلی همچنین ۸۵۱ خانه فلسطینیان و سایر سازه‌ها در کرانه باختری طی یازده ماه اول سال ۲۰۲۲ را تخریب و ۹۶۶ نفر را بی‌جا کرده‌اند. از آنجاکه مقامات دریافت مجوز را برای

¹⁹ United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)

²⁰ B'Tselem

فلسطینیان در این مناطق تقریباً غیرممکن کرده‌اند، بیشتر ساختمان‌ها به دلیل نداشتن مجوز تخریب شده‌اند.

به گفته گزارش، در ماه مه، دیوان عالی دادگستری اسرائیل در حکمی مجوز تخریب خانه‌های بیش از ۱۰۰۰ فلسطینی در منطقه مسافر یطا در جنوب کرانه باختری را به دلیل قرار گرفتن در منطقه تیراندازی ارتش اسرائیل تأیید کرد. حکم دادگاه حاکی از آن بود که قدرت ارتش برای اعلام مناطق محصور شده نظامی جایگزین قوانین بین‌المللی است.

بر اساس گزارش، در ماه اوت، مقامات اسرائیلی پس از آن‌که در سال ۲۰۲۱، شش سازمان غیردولتی را بر اساس قوانین اسرائیل به‌عنوان سازمان‌های «تروریستی» و انجمن‌های غیرقانونی نام‌گذاری کردند، به دفاتر هفت سازمان جامعه مدنی برجسته فلسطینی یورش بردند و دستور تعطیلی آنها را صادر کردند.

گزارش می‌افزاید: جامعه مدنی فلسطین همچنین با محدودیت‌هایی از سوی تشکیلات خودگردان فلسطین^{۲۱} تحت تسلط فتح در بخش‌هایی از کرانه باختری و مقامات حماس در غزه مواجه هستند. کمیسیون مستقل حقوق بشر^{۲۲}، ناظر قانونی فلسطین، ۱۲۰ شکایت مبنی بر دستگیری خودسرانه علیه تشکیلات خودگردان و ۸۷ شکایت علیه حماس و همچنین ۱۰۶ مورد شکایت در خصوص شکنجه و بدرفتاری علیه تشکیلات خودگردان و ۱۱۳ مورد شکایت از حماس دریافت کرده است. گفتنی است این کمیسیون ۲۸ شکایت نیز علیه تشکیلات خودگردان برای بازداشت بدون محاکمه یا اتهام بر اساس دستورات فرماندار منطقه بین ژانویه تا سپتامبر ۲۰۲۲ دریافت کرده است.

نوار غزه

بر اساس گزارش مقامات اسرائیلی در ۵ اوت، بدون هیچ‌گونه اقدام تحریک‌آمیز آشکاری، به خانه یکی از رهبران جهاد اسلامی در غزه حمله و درگیری سه روزه را آغاز کردند. همچنین جهاد اسلامی نیز بیش از ۱۱۰۰ موشک به سمت اسرائیل شلیک کرد که برخی از

²¹ dominated Palestinian Authority (PA)

²² Independent Commission for Human Rights (ICHR)

آنها به خاطر شلیک اشتباه در داخل غزه فرود آمدند. به گفته مرکز اطلاعات تروریسم و اطلاعات مایر آمیت مستقر در اسرائیل، مقامات اسرائیلی ۱۷۰ حمله با تسلیحات منفجره در غزه انجام دادند. بر اساس گزارش اوچا، علاوه بر آمار بالای کشته‌ها و مجروحان، تشدید تنش به ۲۰۰۰ واحد مسکونی فلسطینی خسارت وارد کرده است.

گزارش می‌افزاید: مقامات اسرائیلی بین ۲ تا ۸ اوت، گذرگاه‌های غزه را مسدود کردند و ساکنانی که نیاز به مراقبت‌های فوری پزشکی در خارج از غزه داشتند، با مشکل مواجه شدند. این اقدام همچنین باعث شد از ورود سوخت لازم برای راه‌اندازی تنها نیروگاه غزه جلوگیری و باعث تعطیلی آن شود. بر اساس گزارش، چنین اقداماتی که جمعیت عمومی غیرنظامی غزه را هدف قرار می‌دهد مجازات جمعی غیرقانونی محسوب می‌شود.

دیده‌بان بیان می‌کند مقامات اسرائیلی برای پانزدهمین سال متوالی، تردد اکثر جمعیت غزه از طریق گذرگاه اریز را محدود و مسدود کرده‌اند. مقامات اغلب محاصره غزه را به دلیل به دست گرفتن کنترل سیاسی آن توسط حماس در ژوئن ۲۰۰۷ به دلایل امنیتی توجیه می‌کنند. ممنوعیت سفر برای همه به جز مواردی که مقامات اسرائیلی آن‌ها را «شرایط بشردوستانه استثنایی» می‌دانند، اعمال می‌شود که عمدتاً برای افراد نیازمند به درمان‌های پزشکی حیاتی و همراهانشان و همچنین تاجران برجسته به کار می‌رود.

بر اساس گزارش اوچا، درخواست بیش از یک سوم کسانی که به دنبال سفر برای مراقبت‌های پزشکی فوری به خارج از غزه در نیمه اول سال ۲۰۲۲ بوده‌اند، به موقع مورد تأیید قرار نگرفته است. سازمان بهداشت جهانی گزارش داد که ۸۳۹ فلسطینی در غزه بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۱ در حالی که منتظر صدور مجوز برای درخواست‌های خود بودند، جانشان را از دست داده‌اند.

به گزارش گروه حقوق بشری اسرائیلی گیشا، در طول یازده ماه اول سال ۲۰۲۲، روزانه حدود ۱۱۲۰ فلسطینی در غزه از طریق گذرگاه اریز خارج شده‌اند. میانگین ماهانه نسبت به سال‌های اخیر افزایشی را نشان می‌دهد که عمدتاً ناشی از مجوزهای صادر شده برای فلسطینی‌های غزه برای کار در ساخت‌وساز و بخش کشاورزی است، اما با این حال کمتر

از ۵ درصد از میانگین روزانه بیش از ۲۴۰۰۰ نفر قبل از آغاز انتفاضه دوم در سپتامبر ۲۰۰۰ می‌باشد.

به گفته گیشا، صادرات غزه در این دوره به مقصد کرانه باختری و اسرائیل، به‌طور متوسط ۶۱۷ بار در ماه بوده که کمتر از میانگین ماهانه ۱۰۶۴ کامیون قبل از تعطیلی ماه ژوئن ۲۰۰۷ بوده است. مقامات همچنان به شدت ورود مصالح ساختمانی و سایر اقلامی که به نظر آنها دارای کاربرد دوگانه هستند و می‌توانند برای مقاصد نظامی استفاده شوند را محدود می‌کنند.

محاصره همچنین دسترسی به خدمات اساسی را محدود می‌کند. طبق گزارش اوچا، در طول سال ۲۰۲۲، خانواده‌ها در غزه به‌طور متوسط مجبور بودند حدود ۱۲ ساعت در روز بدون برق مرکزی کار کنند. قطعی برق طولانی مدت بسیاری از جنبه‌های زندگی روزمره، از گرمایش و سرمایش و تصفیه فاضلاب گرفته تا مراقبت‌های بهداشتی و کسب‌وکار را در بر می‌گیرد، به‌ویژه برای افراد دارای معلولیت که برای برقراری ارتباط به تکنولوژی وابسته هستند. بر اساس گزارش اوچا، بیش از ۹۷ درصد از آب‌های زیرزمینی غزه- تنها منبع آب طبیعی آن- «برای مصرف انسان نامناسب است».

طبق گزارش مصر همچنین تردد افراد و کالاها را از طریق گذرگاه رفح خود با غزه محدود می‌کند و در برخی مواقع این گذرگاه را کاملاً مسدود کرده است. به گفته گیشا، در یازده ماه اول سال ۲۰۲۲، به‌طور متوسط ۲۳۰۶۰ فلسطینی ماهانه در هر دو جهت عبور کرده‌اند که کمتر از میانگین ماهانه بیش از ۴۰۰۰۰ نفر قبل از کودتای نظامی ۲۰۱۳ در مصر بوده است.

بر اساس گزارش مرکز نجات کودکان^{۲۳}، از هر پنج کودکی که با آن‌ها مصاحبه شد، چهار کودک بیان کردند پس از ۱۵ سال محاصره با افسردگی، غم و ترس زندگی می‌کنند. از سوی دیگر مقامات حماس بر اساس مقررات صادر شده در فوریه ۲۰۲۱ که به قیم‌های مرد اجازه می‌دهد برای جلوگیری از خروج زنان مجرد غزه به دادگاه‌ها مراجعه کنند، در صورتی که چنین سفری باعث «آسیب مطلق» شود، سفر برخی زنان را محدود کرده‌اند.

²³ Save the Children

حماس و گروه‌های مسلح فلسطینی

بر اساس گزارش، در ماه ژوئن، مقامات حماس تصاویری را منتشر کردند مبنی بر این‌که هشام السید، شهروند بادیه‌نشین فلسطینی اسرائیل بیش از هفت سال پس از ورود به غزه، در حالت مخفی نگه داشته شده است. آنها هیچ اطلاعاتی در مورد شهروند اسرائیلی^{۲۴} دیگری که ظاهراً از سال ۲۰۱۴ در بازداشت به سر می‌برد، ارائه نکرده‌اند. این بازداشت‌های غیرنظامیان دارای معلولیت‌های روانی اجتماعی، غیرقانونی است.

گزارش همچنین بیان می‌کند در ماه سپتامبر، مقامات حماس، پنج فلسطینی، از جمله دو مرد را که متهم به «همکاری» با اسرائیل بودند پس از محاکمه‌هایی که با نقض قوانین حقوقی همراه بوده، اعدام کرده است. این اولین اعدامی بود که در پنج سال گذشته انجام شد. مقامات حماس از زمان کنترل غزه در ژوئن ۲۰۰۷، در مجموع ۳۳ اعدام انجام داده‌اند. بر اساس گزارش مرکز حقوق بشر فلسطین مستقر در غزه، دادگاه‌های غزه تا ۱۹ اکتبر امسال ۲۴ نفر و از ژوئن ۲۰۰۷، ۱۸۸ نفر را به اعدام محکوم کرده‌اند.

کرانه باختری

در ماه اکتبر، مقامات اسرائیلی دستورالعمل‌های جدیدی را به اجرا گذاشتند که به شدت توانایی اتباع خارجی برای ورود به کرانه باختری به‌منظور دیدار با خانواده، کار، تحصیل یا تدریس محدود می‌کند.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

استفاده اسرائیل از زور و بازداشت

طبق گزارش، نیروهای امنیتی اسرائیل در ماه آوریل، پس از چندین حمله فلسطینی‌ها در ماه مارس، مقیاس و تعداد حملات نظامی به جوامع فلسطینی در کرانه باختری را افزایش دادند. در ماه آوریل، بنت، نخست‌وزیر وقت، اعلام کرد که «هیچ محدودیتی» برای اقدامات نیروهای اسرائیلی وجود نخواهد داشت. بر اساس گزارش اوچا، تا ۲۱ دسامبر،

²⁴ Avera Magistu

نیروهای اسرائیلی ۱۴۷ فلسطینی از جمله حداقل ۳۴ کودک را در کرانه باختری کشته‌اند. کشته‌شدگان شامل فلسطینی‌هایی هستند که ادعا می‌شود به اسرائیلی‌ها حمله کرده‌اند از جمله روزنامه‌نگاران، کارگرانی که از دیوار عبور کرده (ارتش اسرائیل در سال‌های اخیر تلویحاً عبور فلسطینی‌ها از این دیوار را تأیید کرده است) و ناظران از جمله غاده سباتین ۴۴ ساله، مادر شش فرزند و غیرمسلح که در یک ایست بازرسی به ضرب گلوله کشته شد. بر اساس گزارش اوچا، شهرک‌نشینان اسرائیلی تا ۲۱ دسامبر در ۵۹۴ حادثه شش فلسطینی را کشته‌اند، ۲۸۱ نفر را زخمی و خسارت مالی وارد کرده‌اند.

دیده‌بان معتقد است مقامات اسرائیل به ندرت نیروهای امنیتی که از زور بیش‌ازحد استفاده کرده یا شهرک‌نشینانی که به فلسطینی‌ها حمله کرده‌اند، را پاسخگو می‌دانند. به گزارش گروه حقوق بشر اسرائیلی «یش دین»، کمتر از یک درصد از شکایات مربوط به سوءاستفاده از سوی نیروهای اسرائیلی که توسط فلسطینیان در کرانه باختری بین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ ثبت شده، منجر به کیفرخواست شده است. حتی در قتل پرسروصدای شیرین ابوعافله و حمله خشونت‌آمیز مستند به مراسم تشییع جنازه او، مقامات اسرائیلی، علی‌رغم این‌که اذعان داشتند احتمالاً یک سرباز اسرائیلی او را کشته، گفتند که این اقدام تصادفی بوده و هیچ تحقیق کیفری در این مورد وجود نخواهد داشت.

به گزارش دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل (اوچا)، فلسطینیان تا ۲۶ نوامبر ۶ شهرک‌نشین اسرائیلی را در کرانه باختری کشته و ۱۳۰ نفر را زخمی کرده‌اند.

بر اساس گزارش، مقامات اسرائیلی درحالی‌که برای شهرک‌نشینان قوانین مدنی اسرائیل را اعمال می‌کنند، بر اساس قوانین نظامی سختگیرانه بر فلسطینیان کرانه باختری، به استثنای ساکنان بیت‌المقدس، حکمرانی می‌کنند. همچنین آنها را در دادگاه‌های نظامی با میزان محکومیت نزدیک به ۱۰۰ درصد محاکمه می‌کنند. روزنامه اسرائیلی هآرتص در ماه اوت در گزارشی اشاره کرد دادگاه‌های اسرائیل حتی یک دادخواست برای لغو حکم بازداشت اداری در سال ۲۰۲۲ را نپذیرفته‌اند و سازمان اسرائیلی انجمن حقوق مدنی از هیچ موردی مبنی بر عدم انجام آن اطلاع ندارد.

بر اساس آمار سرویس زندان اسرائیل، این رژیم تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۸ فلسطینی را به دلیل جرایم «امنیتی» در بازداشت نگه داشته است. به گفته گروه حقوق زندانیان فلسطینی الضمیر^{۲۵}، مقامات اسرائیلی تا ۱۲ دسامبر ۱۵۰ کودک فلسطینی را بازداشت کرده‌اند. اسرائیل بسیاری از فلسطینی‌ها را در داخل اسرائیل زندانی می‌کند، که این امر باعث می‌شود ملاقات با خانواده‌هایشان با مشکل همراه شود و ممنوعیت حقوق بشردوستانه بین‌المللی برای انتقال آنها به خارج از سرزمین‌های اشغالی را نقض می‌کند.

طبق گزارش، در ماه مارس، مقامات اسرائیلی صلاح حموری، مدافع حقوق بشر فرانسوی-فلسطینی را دستگیر و در بازداشت اداری قرار دادند. در ماه دسامبر نیز آقای حموری توسط نیروهای اسرائیلی و بر اساس «نقض وفاداری» به اسرائیل از زادگاهش بیت‌المقدس اخراج شد که این امر نقض قوانین بشردوستانه بین‌المللی است که اخراج افراد محافظت‌شده از سرزمین‌های اشغالی را ممنوع می‌کند.

دیده‌بان می‌افزاید: در ماه اوت، خلیل عواده^{۲۶} پس از موافقت مقامات اسرائیلی با آزادی او در ماه اکتبر، به اعتصاب غذای خود که حدود شش ماه و در اعتراض به بازداشت اداری چندماهه خود بود؛ پایان داد. اما مقامات اسرائیلی او را در ماه اکتبر آزاد نکردند و از ۱۰ نوامبر در بازداشت باقی ماندند.

همچنین در گزارش آمده در ماه اوت، مقامات اسرائیلی، امدادگر غزه، محمد الحلبي را پس از شش سال حبس قبل از محاکمه و در جریان محاکمه، به اتهام انتقال میلیون‌ها دلار به گروه‌های مسلح فلسطینی به ۱۲ سال زندان محکوم کردند. محاکمه او با نقض شدید روند دادرسی، از جمله مخفی نگه‌داشتن بسیاری از شواهد فرضی علیه او، خدشه‌دار شد. طبق اطلاعات به دست آمده توسط دولت‌های حامی و شرکت‌های مستقل استخدام شده توسط ورد ویژن^{۲۷}، کارفرمای حلبی، هیچ تخلفی مرتکب نشده است.

به گزارش گروه حقوق بشر اسرائیل، کمیته عمومی علیه شکنجه، بیش از ۱۳۰۰ شکایت از جمله غل‌وزنجیر دردناک، محرومیت از خواب، و قرار گرفتن در معرض دمای شدید، از

²⁵ Addameer

²⁶ Khalil Awawdeh

²⁷ World Vision

سال ۲۰۰۱ به وزارت دادگستری اسرائیل ارائه شده که منجر به دو تحقیق کیفری و عدم صدور کیفرخواست شده است. گروه دیده‌بان دادگاه نظامی گزارش داد از بین ۱۰۰ کودک فلسطینی مصاحبه شده در سال ۲۰۲۲، ۷۴ کودک گفته‌اند در بازداشت توسط نیروهای اسرائیلی مورد آزار و اذیت فیزیکی قرار گرفته و ۴۲ درصد آنها در سلول انفرادی بوده‌اند. به گفته مرکز کمک‌های حقوقی و حقوق بشر بیت‌المقدس، مقامات اسرائیلی از ۱۴ سپتامبر، اجساد ۱۰۶ فلسطینی را که از سال ۲۰۱۵ در حوادثی که امنیتی می‌دانند، به‌عنوان اهرمی برای تضمین آزادی اجساد دو سرباز اسرائیلی که گمان می‌رود در جنگ‌های سال ۲۰۱۴ کشته شده‌اند نگه داشته‌اند.

شهرک‌سازی و تخریب خانه‌ها

طبق گزارش دیده‌بان، مقامات اسرائیل امنیت، زیرساخت‌ها و خدمات را برای حدود ۷۰۰۰۰۰ شهرک‌نشین در کرانه باختری از جمله بیت‌المقدس شرقی فراهم می‌کنند. از سوی دیگر دشواری در اخذ مجوزهای ساختمانی در بیت‌المقدس شرقی و ۶۰ درصد کرانه باختری تحت کنترل انحصاری اسرائیل (منطقه C)، فلسطینی‌ها را به ساختن سازهایی سوق داده که در معرض خطر دائمی تخریب یا مصادره به دلیل غیرمجاز بودن از جمله ده‌ها مدرسه قرار می‌دهد. کل جوامع فلسطینی در مناطقی مانند تپه‌های الخلیل جنوبی خود را در معرض خطر آوارگی می‌بینند. حقوق بین‌الملل قدرت اشغالگر را از تخریب اموال منع می‌کند مگر اینکه برای «عملیات نظامی» «کاملاً ضروری» باشد.

همچنین بر اساس گزارش، دادگاه عالی اسرائیل در ماه مارس، حکمی صادر کرد مبنی بر این که چهار خانواده در محله شیخ جراح می‌توانند به‌طور موقت در خانه‌های خود بمانند، زیرا وزارت دادگستری مالکیت زمین را ارزیابی می‌کند. سازمان‌های شهرک‌نشین اسرائیلی در شیخ جراح و سیلوان، تلاش کرده‌اند تا خانه‌های فلسطینی‌ها را تصرف و ساکنان آنها را بیرون کنند. آنها این کار را بر اساس یک قانون تبعیض‌آمیز انجام می‌دهند که توسط دادگاه‌های اسرائیل تأیید شده و به این گروه‌ها اجازه می‌دهد تا ادعاهای مربوط به مالکیت

زمین‌های یهودیان در بیت‌المقدس شرقی قبل از سال ۱۹۴۸ را پیگیری کنند. از سوی دیگر فلسطینی‌ها، از جمله ساکنان شیخ جراح که با آوارگی روبه‌رو هستند، بر اساس قوانین اسرائیل از پس گرفتن اموال و املاکی که در سال ۱۹۴۸ از آن فرار کردند، منع شده‌اند.

آزادی جابجایی

طبق این گزارش مقامات اسرائیلی همچنان از دارندگان کارت شناسایی فلسطینی، به‌جز موارد استثنا، مجوزهای محدود و دشواری برای ورود به اسرائیل و بخش‌های بزرگی از کرانه باختری درخواست می‌کنند. بتسلم این اقدام را به‌عنوان «یک سیستم بوروکراتیک خودسرانه و کاملاً غیر شفاف»^{۲۸} توصیف می‌کند که در آن «بسیاری از برنامه‌ها بدون هیچ توضیحی رد می‌شوند و هیچ راهی برای تجدید نظر وجود ندارد».

بر اساس گزارش اوچا، مقامات اسرائیل از ژوئن ۲۰۲۰، نزدیک به ۶۰۰ ایست بازرسی و سایر موانع دائمی را در کرانه باختری، علاوه بر حدود ۱۵۰۰ ایست بازرسی موقت «پرواز»^{۲۹} که بین آوریل ۲۰۱۹ و مارس ۲۰۲۰ ایجاد شده، حفظ کرده‌اند. نیروهای اسرائیلی معمولاً بدون هیچ توضیحی، فلسطینی‌ها را در پست‌های بازرسی معطل نگه می‌دارند و آنها را تحقیر می‌کنند، در حالی که برای شهرک‌نشینان اسرائیلی اجازه حرکت تا حد زیاد و بدون محدودیت را قائل می‌شوند.

دیده‌بان در خصوص ساخت دیوار توسط اسرائیل نیز اشاره می‌کند که مقامات ساخت این دیوار را بیش از دو دهه پیش و ظاهراً به دلایل امنیتی آغاز کردند اما ۸۵ درصد آن در کرانه باختری رود اردن قرار دارد و نه در امتداد خط سبز که اسرائیل را از سرزمین فلسطین جدا می‌کند. با ساخت دیوار هزاران فلسطینی از دسترسی به زمین‌های کشاورزی خود محروم شده‌اند. این دیوار ۱۱۰۰۰ فلسطینی که در سمت غربی دیوار زندگی می‌کنند اما اجازه سفر به اسرائیل و توانایی عبور برای دسترسی به اموال و خدمات اولیه خود را ندارند، منزوی کرده است.

²⁸ an arbitrary, entirely non-transparent bureaucratic system

²⁹ flying

تشکیلات خودگردان فلسطین

به گفته گزارش، بیش از یک سال پس از بازداشت و قتل نزار بنات، فعال برجسته و منتقد دولت توسط نیروهای امنیتی تشکیلات خودگردان در ژوئن ۲۰۲۱، هیچ‌کس مورد بازخواست قرار نگرفت. دادستان‌ها علیه ۱۴ افسر امنیتی اتهاماتی مطرح کردند، اما منتقدان می‌گویند که اقدام مقامات بسیار کند و مغرضانه می‌باشد.

بر اساس گزارش، همچنین قوانین احوال شخصیه تشکیلات خودگردان، علیه زنان از جمله در رابطه با ازدواج، طلاق، حضانت فرزندان و ارث تبعیض قائل شده است. فلسطین قانونی جامع در زمینه خشونت خانگی ندارد. تشکیلات خودگردان مدت‌هاست در حال بررسی پیش‌نویس قانون حمایت از خانواده است اما گروه‌های حقوق زنان در خصوص ناکافی بودن این قانون برای جلوگیری از سوءاستفاده و حمایت از بازماندگان ابراز نگرانی کرده‌اند.

به گفته گزارش در تابستان، چندین رویداد اجتماعی و فرهنگی در کرانه باختری به دنبال تهدید علیه سازمان‌ها لغو شد. گروه حقوق بشر فلسطینی الحقی از تشکیلات خودگردان درخواست کرد تا از این فضاها بهتر محافظت کند و تهدیدات علیه چنین فعالیت‌هایی را بررسی کند.

اسرائیل

بر اساس گزارش دیده‌بان، در مجموعه‌ای از حملات فلسطینی‌ها در ماه مارس، ۹ غیرنظامی اسرائیلی و ۲ افسر پلیس کشته شدند. در ماه نوامبر نیز دو بمب‌گذاری توسط یک فلسطینی در بیت‌المقدس یک جوان ۱۵ ساله اسرائیلی و یک غیرنظامی اسرائیلی دیگر را کشت.

گزارش در ادامه به رویداد ممنوعیت اعطای وضعیت حقوقی طولانی مدت در داخل اسرائیل به فلسطینی‌هایی از کرانه باختری و غزه که با شهروندان یا ساکنان اسرائیلی ازدواج می‌کنند، اشاره کرده است. چنین محدودیتی که از سال ۲۰۰۳ اعمال شده، عملاً برای همسران از هیچ ملیت دیگری وجود ندارد.

همچنین مطابق گزارش، در ماه ژوئیه، دادگاه عالی اسرائیل قانونی در سال ۲۰۰۸ را تأیید کرد که به مقامات اسرائیلی اجازه می‌دهد تابعیت یک فرد را به دلیل «نقض وفاداری» لغو کنند.

گزارش می‌افزاید: مقامات اسرائیلی به‌طور سیستماتیک ادعاهای پناهندگی تقریباً ۲۸۰۰۰ پناهجوی آفریقایی، عمدتاً از اریتره و سودان را در این کشور رد کرده‌اند، این در حالی است که به هزاران پناهنده اوکراینی اجازه ورود داده‌اند. گفتنی است در طول سال‌ها، دولت محدودیت‌هایی را برای جابه‌جایی، مجوزهای کار و دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی و آموزش و پرورش برای تحت فشار قرار دادن پناهجویان برای خروج وضع کرده است.

فعالان بین‌المللی

گزارش به سفر و بازدید رئیس‌جمهور آمریکا در ماه ژوئیه از اسرائیل و فلسطین اشاره کرده است. دولت تا حد زیادی در مورد نقض حقوق بشر، از جمله غیرقانونی اعلام کردن گروه‌های برجسته جامعه مدنی فلسطینی توسط اسرائیل، صحبت نکرده است. با این حال، قتل شیرین ابوعاقله را محکوم و تحقیقاتی را در این زمینه آغاز کرد. در ماه مارس، کنگره آمریکا یک میلیارد دلار بودجه برای سیستم دفاع هوایی گنبد آهنین اسرائیل تصویب کرد که مکمل کمک سالانه ۳.۷ میلیارد دلاری امنیتی است که ایالات متحده به این کشور ارائه می‌کند.

در گزارش آمده، ۹ کشور اتحادیه اروپا در ماه ژوئیه بیان کرده که «هیچ اطلاعات قابل توجهی» مبنی بر تعیین گروه‌های جامعه مدنی فلسطینی توسط اسرائیل به‌عنوان «سازمان‌های تروریستی» و «انجمن‌های غیرقانونی» دریافت نکرده که این نام‌گذاری‌ها را توجیه کند و به حمایت مالی خود از آنها ادامه خواهند داد.

بر اساس گزارش، اتحادیه اروپا همچنان سیاست شهرک‌سازی اسرائیل را محکوم می‌کند. تمرکز اصلی اتحادیه اروپا بر تلاش برای اصلاح «فرایند صلح» بوده است. گفتنی است اتحادیه اروپا ضمن اذعان به برخی موارد نقض حقوق بشر، پیامدهای معناداری برای این نقض‌ها تحمیل نکرده است. در ماه اکتبر، با وجود تشدید سرکوب اسرائیل، شورای انجمن اتحادیه اروپا و اسرائیل برای اولین بار در یک دهه گذشته تشکیل جلسه داده است. طبق گزارش، تحقیقات دادستان دادگاه کیفری بین‌المللی همچنان ادامه دارد. در ماه دسامبر، دادستان هدف خود را از سفر به فلسطین در سال ۲۰۲۳ اعلام کرده است. گزارش بیان کرده مطابق نتایج یک تحقیق در ماه سپتامبر که توسط متا، شرکت مادر فیس‌بوک و اینستاگرام، در نظارت محتوای اسرائیل و فلسطین در ماه مه ۲۰۲۱ انجام شد، نشان داد که این شرکت پست‌های رسانه‌های اجتماعی فلسطینی‌ها و حامیان آنها از جمله در مورد نقض حقوق بشر را سانسور کرده است. سازمان دیده‌بان حقوق بشر در انتهای گزارش خود به درخواست مجمع عمومی سازمان ملل در ماه دسامبر از دیوان بین‌المللی دادگستری مبنی بر صدور نظر مشورتی درباره وضعیت حقوقی اشغال طولانی مدت اسرائیل و پیامدهای حقوقی ناشی از سوءاستفاده‌های اسرائیل علیه فلسطینی‌ها اشاره کرده است.^{۳۰}

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

❖ اتحادیه اروپا واقعیت آپارتاید اسرائیل را به رسمیت بشناسد

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ ۲۰ مارس ۲۰۲۳ در گزارشی با انتقاد از ناکارآمد عمل کردن اتحادیه اروپا در زمینه اقدامات اسرائیل بیان کرد ضرورت دارد اتحادیه اروپا آپارتاید اسرائیل را به رسمیت بشناسد.

طبق گزارش در اوایل ماه مارس، هیئتی از دیپلمات‌های اروپایی از حواره و زعتارا، دو شهر فلسطینی در استان نابلس، که شهرک‌نشینان اسرائیلی حملات وحشیانه‌ای در آنجا انجام دادند، بازدید کرده‌اند. خشونت در اطراف حواره به دلیل وسعت و شدت آن قابل

³⁰ <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/israel-and-palestine>

توجه بوده و صدها شهرک‌نشین اسرائیلی در آن شرکت داشتند. اما برای فلسطینیان در کرانه باختری، این حملات تحت حمایت دولت، مدت‌هاست که بخشی از زندگی روزمره آنان بوده است. فقدان تقریباً کامل پاسخگویی در قبال عاملان، مشارکت کاملاً مستند سربازان اسرائیلی در برخی از خشونت‌ها و خود این واقعیت که شهرک‌سازی‌ها برخلاف قوانین بین‌المللی همچنان در حال گسترش هستند، همگی مظاهر یک سیستم آپارتاید می‌باشد که مقامات اسرائیلی به فلسطینی‌ها تحمیل کرده‌اند.

به گفته گزارش دیپلمات‌های اروپایی پس از این سفر، حملات به فلسطینی‌ها در حواره و همچنین کشته شدن دو شهرک‌نشین اسرائیلی توسط یک فرد مسلح فلسطینی در همان روز را محکوم کردند و بر لزوم «حمایت از همه غیرنظامیان و اطمینان از پاسخگویی» تأکید کرده‌اند. عفو بین‌الملل معتقد است این‌ها قطعاً اهداف ستودنی هستند، اما تا زمانی که آپارتاید از بین نرود، محقق نمی‌شوند. اتحادیه اروپا باید واقعیت سیستمی را که اسرائیل بر فلسطینی‌ها تحمیل کرده به رسمیت بشناسد و تا زمانی که این کار را انجام ندهد، این اظهارات تنها در حد حرف و سخن می‌باشد.

گزارش بیان می‌کند دادگاه کیفری بین‌المللی طبق اساسنامه رم، آپارتاید را جنایتی علیه بشریت تعریف می‌کند که با ارتکاب «اعمال غیرانسانی» مانند کشتار غیرقانونی، شکنجه و انتقال اجباری مشخص می‌شود که متعهد به حفظ یک رژیم نهادینه شده از ظلم و سلطه سیستماتیک یک گروه نژادی بر گروهی دیگر است. در گزارشی که در فوریه ۲۰۲۲ منتشر شد، عفو بین‌الملل به این نتیجه رسید که رفتار مقامات اسرائیلی با فلسطینی‌ها بر اساس همین تعریف، آپارتاید است. هر جا که فلسطینی‌ها تحت کنترل مؤثر اسرائیل زندگی می‌کنند، چه در اسرائیل، چه در سرزمین‌های فلسطینی اشغالی و چه در کشورهای دیگر به‌عنوان پناهنده، مقامات اسرائیلی آنها را تحت ظلم و سلطه سیستماتیک قرار داده‌اند. گزارش عفو بین‌الملل با ارائه شواهد مفصل از این موضوع، نشان می‌دهد چگونه قوانین و سیاست‌های اسرائیل به‌طور خاص برای محروم کردن فلسطینی‌ها از حقوق، زمین و منابع طراحی شده‌اند.

طبق گزارش تنها عفو بین‌الملل نیست که به چنین نتیجه‌ای رسیده است. سازمان‌های فلسطینی، اسرائیلی و بین‌المللی، دو گزارشگر ویژه سازمان ملل (گزارشگر ویژه سرزمین‌های اشغالی و گزارشگر ویژه حق مسکن) دولت آفریقای جنوبی و چندین مقام سابق اسرائیل نیز همین را گفته‌اند. اما اتحادیه اروپا علیرغم محکومیت ابزار آپارتاید-کشتار غیرقانونی، گسترش شهرک‌ها، تخریب خانه‌ها و سرکوب آزادی بیان فلسطینی‌ها - همچنان از به‌رسمیت شناختن این سیستم خودداری می‌کند. در ژانویه سال ۲۰۲۳، کمیسیون اروپا به صراحت اعلام کرد که استفاده از واژه آپارتاید را در ارتباط با اسرائیل «نامناسب»^{۳۱} می‌داند. این اظهار نظر در پاسخ کتبی به سؤالی که توسط نمایندگان پارلمان اروپا ارائه شده بود، توسط جوزپ بورل، نماینده عالی از طرف کمیسیون ارائه شد.

بر اساس گزارش، نتیجه مذاکرات طولانی میان کمیسیونرها در پاسخ این‌گونه بیان شد که کمیسیون به گزارش عفو بین‌الملل «توجه لازم را می‌دهد» سپس یافته‌های آپارتاید را رد کرد و به این نتیجه رسید که چنین انتقادی از اسرائیل یهودی‌ستیزانه است. با این حال، هنوز مشخص نیست که کمیسیون دقیقاً کدام جنبه از شواهد یا تجزیه و تحلیل عفو بین‌الملل را مورد اعتراض قرار می‌دهد، زیرا به مسائل اساسی که در گزارش اشاره شده پاسخ نداده است. کمیسیون با ترویج اساسنامه رم بارها بر اهمیت حقوق بین‌الملل تأکید کرده است.

بر اساس گزارش ۱۲ سازمان حقوق بشر اسرائیلی «نگرانی شدید» خود درباره تلاش‌های صورت گرفته در زمینه مرتبط کردن گزارش عفو بین‌الملل با یهودستیزی را ابراز کرده‌اند و ناکارآمدی کمیسیون در به‌رسمیت شناختن آپارتاید اسرائیل را رد کرده‌اند. این سازمان‌ها استدلال می‌کنند که استفاده از سلاح یهودستیزی برای خاموش کردن انتقاد مشروع، در واقع تلاش‌ها برای مقابله با یهودستیزی که رو به افزایش می‌باشد را تضعیف می‌کند.

عفو بین‌الملل معتقد است کسانی که این موضوع را از نزدیک دنبال می‌کنند می‌دانند که دیدگاه‌ها و مواضع در میان ۲۷ کمیسر اتحادیه اروپا و کشورهای عضو متفاوت است. برای مثال، بورل از رنج فلسطینیان به خوبی آگاه است. وی در سخنرانی اخیر خود در خصوص

³¹ not appropriate

جنايات عليه بشریت، به‌طور خاص به کشتار فلسطینی‌ها توسط نیروهای امنیتی اسرائیل اشاره و تأکید کرد که باید به خاطر داشته باشیم که در فلسطین چه می‌گذرد. در مقابل، کمیسر ترویج سبک زندگی اروپایی^{۳۲} و کمیسر همسایگی و توسعه^{۳۳}، هر دو انتقاد از اسرائیل را با یهودستیزی یکی دانسته‌اند. باین‌حال، راهبرد اتحادیه اروپا برای مقابله با یهودستیزی توسط ۵۴ محقق مورد انتقاد قرار گرفته، زیرا «نگرانی‌های فزاینده در مورد کاستی‌ها و ابزارسازی تعریف اتحاد بین‌المللی یادبود هولوکاست^{۳۴} را نادیده می‌گیرد».

بر اساس گزارش، یهودستیزی یک نگرانی جدی - هم در اروپا و هم در سراسر جهان - است و اتحادیه اروپا باید مبارزه با آن را جدی بگیرد. باین‌حال، انتقاد از اسرائیل که بر اساس استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر توافق شده و شامل همه کشورها نیز می‌شود، نمی‌تواند با استفاده گسترده از این اصطلاح و یا با استناد به یک تعریف غیر الزام‌آور قانونی رد شود. باین‌حال اقدامات اسرائیل، نادیده گرفتن این واقعیت است و اخیراً نیز متعهد شده شهرک‌ها را گسترش و نمایش پرچم فلسطین را محدود کند. اسرائیل اصلاحات تبعیض‌آمیزی در قوانین مربوط به تابعیت و اقامت اعمال کرده است. اخیراً و به طرز نگران‌کننده‌ای نیز اختیارات گسترده‌ای را بر کرانه باختری اشغالی به وزیر دارایی خود سپرده که در واکنش به خشونت شهرک‌نشینان گفته حواریا باید توسط اسرائیل «محو» شود که این اقدام نیز مورد انتقاد شدیدی قرار گرفته است. این اقدامات حتی باعث ابراز نگرانی نادری از طرف ۲۷ کشور عضو در ۸ مارس شده است.

گزارش در ادامه می‌افزاید: ناکامی اتحادیه اروپا در پایبندی به اصول خود و عدم مشارکت آن با دانش‌های^{۳۵} حقوقی و تحقیقاتی نه تنها اسرائیل را برای ارتکاب جنایات بیشتر علیه فلسطینیان جسورتر نمی‌کند، بلکه به مبارزه با یهودی‌ستیزی نیز آسیب می‌رساند. اگر کمیسیون واقعاً علاقه‌مند به پیشبرد صلح و عدالت است، باید ارتکاب جنایت آپارتاید

³² Margaritis Schinas

³³ Oliver Várheliy

³⁴ International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)

³⁵ scholarship

توسط مقامات اسرائیلی را به رسمیت بشناسند و از تمام ابزارهای سیاسی و دیپلماتیکی که در اختیار دارد برای فشار به آنها برای توقف استفاده کند.^{۳۶}

❖ آزار و اذیت سیستماتیک فلسطینیان تحت قانون «ضد تروریسم» اسرائیل

سازمان حقوق بشری الحق در تاریخ ۶ مارس ۲۰۲۳، در گزارشی به بیانیه مشترک چند سازمان غیردولتی در پی فراخوان گزارشگر ویژه ارتقا و حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در هنگام مقابله با تروریسم اشاره کرده است.

طبق این گزارش در ۲۸ فوریه ۲۰۲۳، بر اساس فراخوانی که توسط گزارشگر ویژه ارتقا و حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در هنگام مقابله با تروریسم صادر شد، انجمن حمایت از زندانیان و حقوق بشر الضمیر^{۳۷}، الحق، قانون در خدمت انسان، دفاع برای کودکان - فلسطین، شبکه سازمان‌های غیردولتی فلسطین و اتحادیه کمیته‌های زنان فلسطین در متنی مشترک مطالبی را برای استفاده گزارشگر ویژه در برنامه‌ها و گزارش‌های آینده خود در مورد تأثیر اقدامات ضد تروریسم در جامعه مدنی و فضای مدنی ارسال کرده‌اند.

این بیانیه ارسالی توسط سازمان‌ها به‌طور خاص بر کاربرد اسرائیل از قانون ضد تروریسم و مقررات دفاعی (اضطراری) ۱۹۴۵ برای آزار و اذیت و غیرقانونی کردن فعالیت مدافعان حقوق بشر فلسطینی و سازمان‌های جامعه مدنی و با هدف حفظ رژیم آپارتاید خود - که ذاتاً عنصر ساختاری استعمار شهرک‌نشین صهیونیستی می‌باشد، تأکید می‌کند. این طرح بر تعاریف گسترده «اقدام تروریستی» و «سازمان تروریستی» مندرج در قانون ضد تروریسم اسرائیل در سال ۲۰۱۶ و مقررات اضطراری ۱۹۴۵ تأکید می‌کند که به اسرائیل و فرمانده نظامی این رژیم اختیار گسترده‌ای می‌دهد تا درخواست خود را به شیوه‌ای تبعیض‌آمیز و

³⁶ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/03/eu-needs-to-acknowledge-the-reality-of-israeli-apartheid/>

³⁷ Addameer Prisoner Support and Human Rights Association

برخلاف استانداردهای بین‌المللی تناسب و قانونی بودن اعمال کنند. به‌علاوه در این بیانیه بر اصلاحیه قانون مبارزه با تروریسم در سال ۲۰۱۸ تأکید شده که مجوز اعمال اقدامات تنبیهی خاصی برای کسانی که به‌خاطر «اقدام تروریستی» محکوم می‌شوند تعیین و آنها را برای آزادی زودهنگام یا کاهش مجازات ناتوان می‌کند.

طبق گزارش، این موارد یک سیستم دو لایه حبس^{۳۸} را ایجاد می‌کند و از این‌رو فلسطینی‌ها مشمول شرایط مجازات بیشتری قرار می‌گیرند که ناقض استانداردهای بین‌المللی دادرسی عادلانه می‌باشد.

همچنین این بیانیه بر سرکوب فضای مدنی فلسطین توسط اسرائیل، پیامدهای نگران‌کننده غیرقانونی اعلام کردن هفت سازمان جامعه مدنی فلسطینی از جمله کمیته‌های بهداشت و درمان و بازداشت خودسرانه و شرایط سخت بازداشت دوتن از افراد و فعالین به اتهام عضویت در «سازمان‌های غیرقانونی» و اقدامات «ضد تروریسم» و کار حیاتی در ارتباط با سازمان‌های جامعه مدنی فلسطین، تأکید شده است.

در این بیانیه به دستگیری و بازداشت احمد مناسرا نیز اشاره شده که نمونه‌ای از اتکای اسرائیل به قانون مبارزه با تروریسم برای تحت تعقیب قرار دادن فلسطینیان، اقدامات تنبیهی و نقض استانداردهای بین‌المللی دادرسی عادلانه است؛ و اینکه چگونه قانون فوق‌الذکر با کمک به سیستم بازداشت، حقوق بشر فلسطینی در چارچوب رژیم آپارتاید شهرک‌نشین استعماری را نقض می‌کند. احمد مناسرا که در سن ۱۳ سالگی دستگیر و با وجود اعتراف به عدم مشارکت در حمله ادعایی به ۱۲ سال زندان محکوم شد، در زندان دچار مشکلات روانی شدید شده است. گفتنی است درخواست وی برای آزادی زودهنگام و آزادی به دلایل پزشکی رد شد و در سلول انفرادی قرار گرفت که توسط کارشناسان سازمان ملل این اقدامات مصداق شکنجه تلقی شده است. در این پرونده از قانون ضد تروریسم برای رد آزادی وی استفاده شده که ثابت می‌کند حقوق بشر او در دوران کودکی نقض شده است.

^{۳۸} برای توصیف سیستمی استفاده می‌شود که برای همه گروه‌های مردم یکسان نیست و مزایای بیشتری به یک گروه نسبت به گروه دیگر می‌دهد.

سازمان‌ها در این بیانیه از گزارشگر ویژه موارد زیر را درخواست کرده‌اند:

- به رسمیت شناختن ریشه‌های نقض و جنایات سیستماتیک اسرائیل علیه مردم فلسطین و متعاقب آن استعمار شهرک‌نشین صهیونیستی و رژیم آپارتاید؛
- درخواست از اسرائیل برای لغو قانون مبارزه با تروریسم که عملاً برای نهادینه کردن آزار و اذیت مدافعان حقوق بشر و تثبیت سلطه استعماری خود بر مردم فلسطین و سرزمین‌های آنها به کار می‌رود و همچنین محکومیت اعمال قانون مبارزه با تروریسم در سازمان‌های جامعه مدنی فلسطین؛
- درخواست از اسرائیل برای توقف فوری سیاست‌ها و اقدامات سیستماتیک و مستمر خود با هدف ارباب، بدنام کردن، و ساکت کردن سازمان‌های جامعه مدنی فلسطینی و مدافعان حقوق بشر و همچنین حفظ رژیم آپارتاید شهرک‌نشین استعماری خود از جمله از طریق بازداشت خودسرانه، شکنجه، سخنان نفرت‌پراکنانه، لغو اقامت، اخراج و سایر اشکال اقدامات قهری یا تنبیهی، از جمله نام‌گذاری‌های اخیر را متوقف کند^{۳۹}.

❖ مصونیت از مجازات برای خشونت شهرک‌نشینان حاکم است

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ ۳ فوریه ۲۰۲۳، در گزارشی به گسترش حملات شهرک‌نشینان و مصونیت آنان از مجازات اشاره کرده است.

به گفته گزارش، در شب یکشنبه ۲۶ فوریه، صدها شهرک‌نشین مورد حمایت اسرائیل حملات گسترده‌ای را علیه فلسطینیان در استان نابلس در کرانه باختری اشغالی از جمله در شهر حواره و روستاهای مجاور آن انجام دادند. شهرک‌نشینان ده‌ها خودرو، خانه و باغ‌های فلسطینیان را به آتش کشیدند و آنها را با میله‌های فلزی و سنگ مورد آزار و اذیت فیزیکی قرار دادند. گفتنی است در اوایل همان روز، دو شهرک‌نشین اسرائیلی - هر دو غیرنظامی - به‌طور غیرقانونی در یک حمله تیراندازی در نزدیکی حواره کشته شدند.

³⁹ <https://www.alhaq.org/advocacy/21285.html>

طبق تحقیقات سازمان اسرائیلی «یش دین» ۹۳ درصد از تحقیقات درباره حملات شهرک‌نشینان علیه فلسطینی‌ها در کرانه باختری در فاصله سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۲ بدون کیفرخواست بسته شده است. یش دین همچنین دریافت که بیش از ۸۰ درصد از شکایات فلسطینی‌ها به پلیس اسرائیل به هیچ‌وجه مورد بررسی قرار نگرفته است. به گفته گزارش، وزیر دارایی اسرائیل^{۴۰}، نیز چند روز بعد از این حمله در یک نمونه واضح از پیوند بین خشونت دولتی و شهرک‌نشینان، گفت که حواریا باید توسط اسرائیل «از روی زمین محو شود».

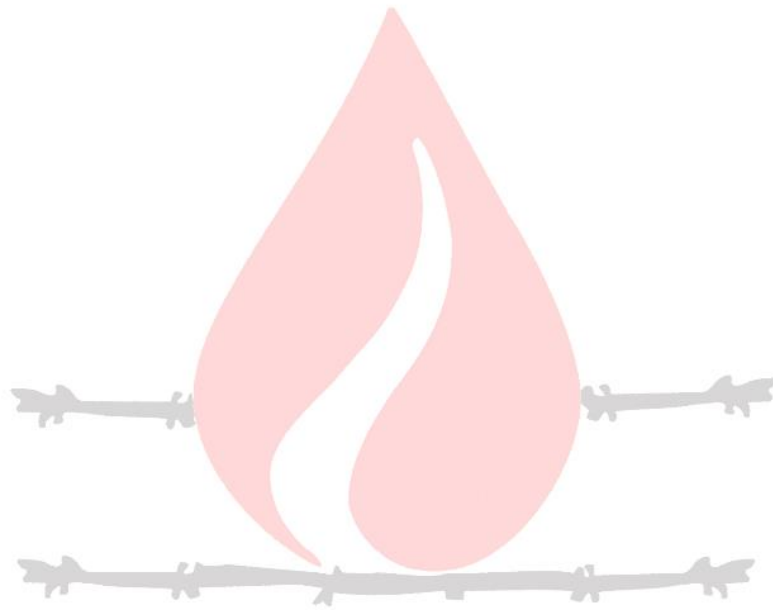
گزارش می‌افزاید: سازمان ملل ۶۲۱ حمله توسط شهرک‌نشینان اسرائیلی در کرانه باختری اشغالی در سال ۲۰۲۲ علیه فلسطینیان را ثبت کرده است.

مدیر بخش خاورمیانه و شمال آفریقا در عفو بین‌الملل در گزارشی به دنبال اقدام مقامات اسرائیلی در آزادی شش شهرک‌نشین اسرائیلی مظنون به دست داشتن در حملات یکشنبه ۲۶ فوریه علیه فلسطینیان در استان نابلس، هبا مرایف، گفته است: در سیستم آپارتاید اسرائیل، معافیت از مجازات حاکم است. علیرغم شدت و گستردگی حملات که منجر به کشته شدن یک فلسطینی و زخمی شدن نزدیک به ۴۰۰ نفر دیگر شد و با وجود نمایش نادری از محکومیت بین‌المللی خشونت شهرک‌نشینان، پلیس اسرائیل شش شهرک‌نشین مظنون که در ارتباط با حملات یکشنبه دستگیر شده بودند را آزاد کرد. در همین حال، برای دو نفر دیگر حکم بازداشت اداری صادر شده که ناقض قوانین بین‌المللی است. مقامات اسرائیلی مدت‌هاست که حملات شهرک‌نشینان علیه فلسطینی‌ها را فعال و تحریک کرده‌اند و در برخی موارد سربازان مستقیماً در آن مشارکت داشته‌اند.

عفو بین‌الملل بیان می‌کند، خشونت شهرک‌نشینان مورد حمایت اسرائیل در کرانه باختری بومی است. شهرها و روستاهایی مانند حواریا، که کانون حملات روز یکشنبه بود، اغلب هدف قرار می‌گیرند زیرا توسط شهرک‌های غیرقانونی احاطه شده‌اند. به‌عنوان مثال، در اکتبر ۲۰۲۲، شهرک‌نشینان به مدرسه‌ای در حواریا نفوذ کرده و با شکستن پنجره‌ها معلمان و دانش‌آموزان را مورد ضرب و شتم قرار دادند. کمتر از دو هفته بعد یک کافه به آتش

⁴⁰ Bezalel Smotrich

کشیده شد و گروهی از شهرک‌نشینان با لوله و سنگ به ساکنان فلسطینی حمله کردند. عفو بین‌الملل مجدداً از مقامات اسرائیلی درخواست کرده تمام شهرک‌ها را که طبق قوانین بین‌المللی جنایت جنگی هستند، حذف کنند و سیستم آپارتاید خود علیه فلسطینیان را از بین ببرند. آپارتاید جنایت علیه بشریت است و خشونت علیه غیرنظامیان همچنان ادامه خواهد داشت^{۴۱}.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

⁴¹ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/03/israel-opt-impunity-reigns-for-perpetrators-of-settler-violence/>